

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Κοινωνία & Υγεία

Οργάνωση Υπηρεσιών: Δείκτες Υγείας της Ελλάδας

Τάσος Φιλαλήθης
Καθηγητής Κοινωνικής Ιατρικής
Τμήμα Ιατρικής

Ορισμοί 1

Life Expectancy – Προσδόκιμο επιβίωσης

- Ο αριθμός των ετών που υπολογίζεται ότι θα ζήσει κάποιος που έχει μια συγκεκριμένη ηλικία (από 0 έτη ως χ έτη)

CDR – Crude Death Rate – Αδρός Δείκτης Θνησιμότητας

- Αριθμός θανάτων / πληθυσμό (συνήθως ανά 1000 ή 100.000 άτομα)

SDR – Standardized Death Rate – Προτυποποιημένος (ή προτυπομένος) Δείκτης Θνησιμότητας

- Αριθμός θανάτων / πληθυσμό (συνήθως ανά 1000 ή 100.000 άτομα)
 - Στις διεθνείς συγκρίσεις χρησιμοποιείται ο SDR καθότι υπολογίζεται με βάση ένα μαθηματικό τύπο, έτσι που να απαλείφεται η επίδραση της δημογραφικής πυραμίδας, δηλαδή να είναι ανεξάρτητος από το ποσοστό γήρανσης (ή μη) του πληθυσμού.

Ορισμοί 2

Fatality rate – Δείκτης Θνητότητας

- Αριθμός θανάτων / άτομα που έχουν προσβληθεί από τη νόσο (συνήθως ανά 1000 ή 100.000 άτομα)
 - π.χ. ψηλή θνητότητα έχουν ο ιός της βουβωνικής πανώλης και ο ιός EBOLA
 - χαμηλή θνητότητα έχουν ο ιός του κοινού κρυολογήματος και οι αρθροπάθειες.

Morbidity rate – Δείκτης Νοσηρότητας

- Αριθμός κρουσμάτων μιας νόσου / πληθυσμό

Prevalence – Επιπολασμός

- Αριθμός κρουσμάτων μιας νόσου που υπάρχουν (επιπολάζουν) σε ένα πληθυσμό **σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή** / πληθυσμό

Incidence – Επίπτωση

- Αριθμός κρουσμάτων μιας νόσου που εμφανίζονται (εμπίπτουν) σε ένα πληθυσμό **σε συγκεκριμένη χρονική διάρκεια**, συνήθως ενός έτους / πληθυσμό

Ορισμοί 3

Infant Mortality Rate – Δείκτης Βρεφικής Θνησιμότητας

- Αριθμός παιδιών που πεθαίνουν μέχρι το 1^ο έτος της ηλικίας / 1000 γεννήσεις ζώντων

Perinatal Mortality Rate–Δείκτης Περιγεννητικής Θνησιμότητας

- Αριθμός παιδιών που πεθαίνουν μέχρι την 1^η εβδομάδα + θάνατοι εμβρύων (νεκρογέννητα) / 1000 γεννήσεις

Maternal Mortality Ratio – Δείκτης Μητρικής Θνησιμότητας

- Αριθμός θανάτων μητέρων / 100.000 γεννήσεις ζώντων (σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο)

Disability Adjusted Life Years – Έτη ζωής χωρίς αναπηρία

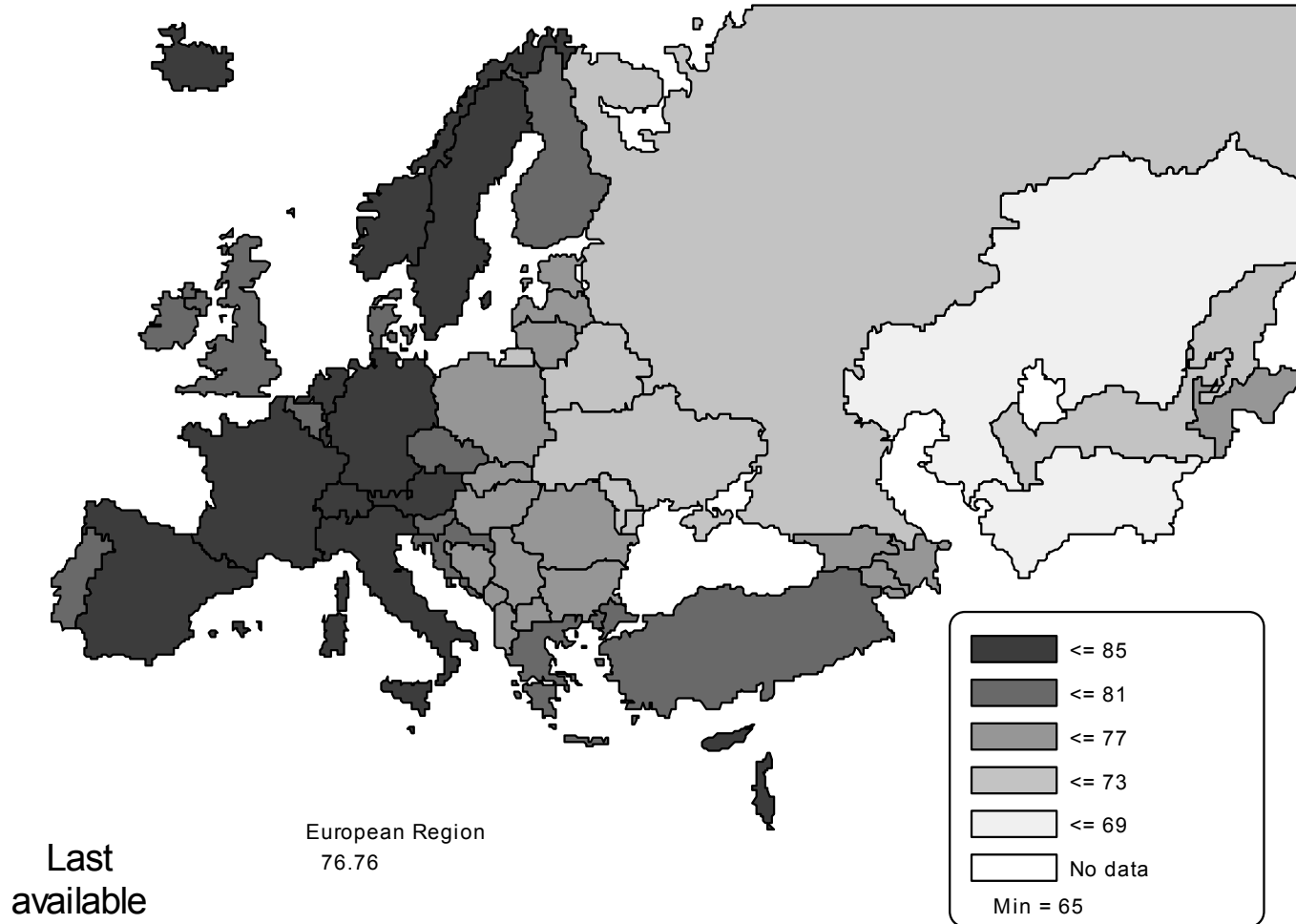
- Ο αριθμός των ετών που υπολογίζεται ότι θα ζήσει κάποιος χωρίς αναπηρία, από τη γέννηση

Προσδόκιμο επιβίωσης

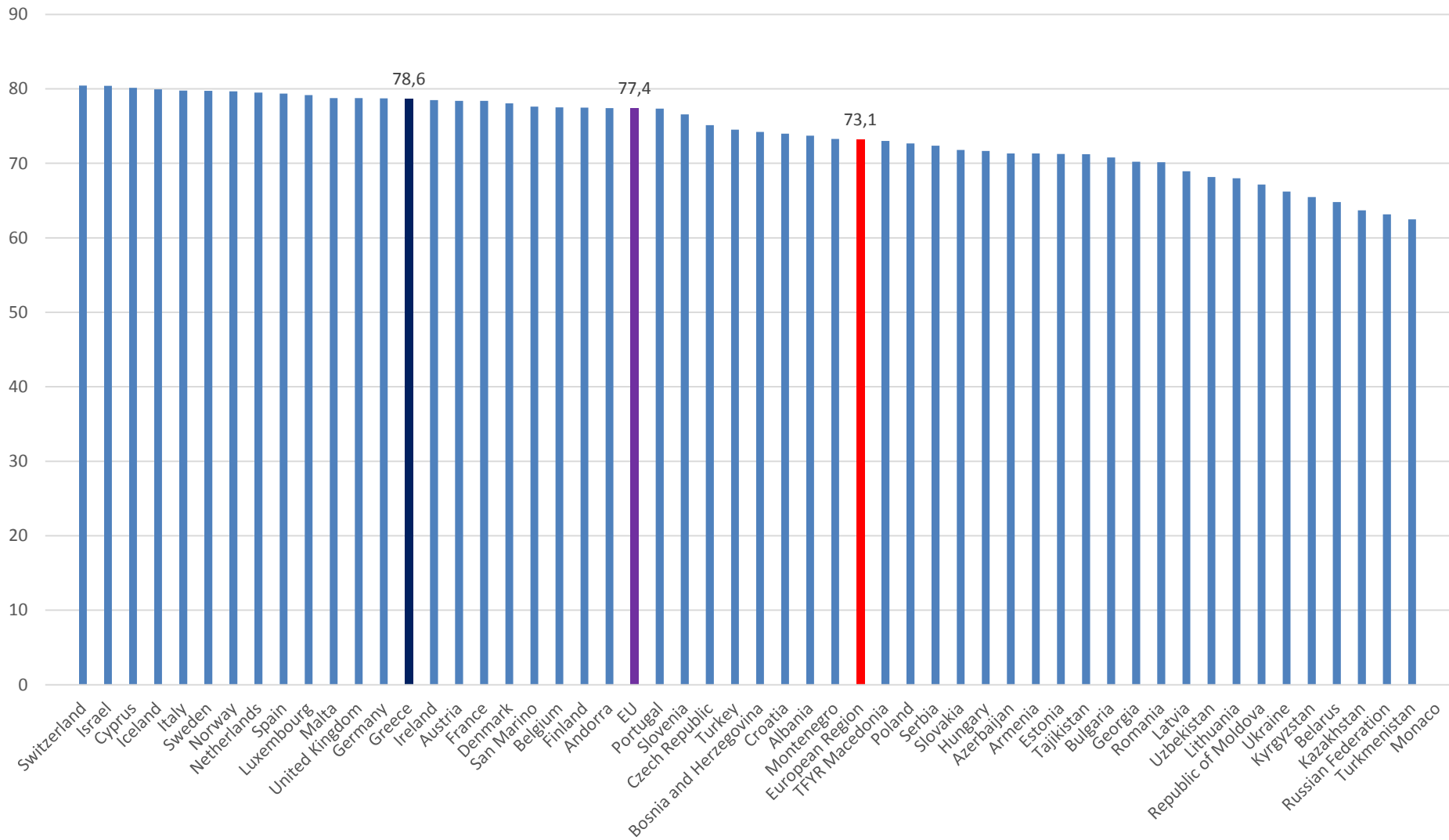
- Πηγή δεδομένων: WHO, HFA DB, 2014
- World Health Organization, Regional Office for Europe, Health for All Database, 2014
- **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)**,
Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης
- www.euro.who.int/hfadb

Προσδόκιμο επιβίωσης κατά τη γέννηση (σε έτη)

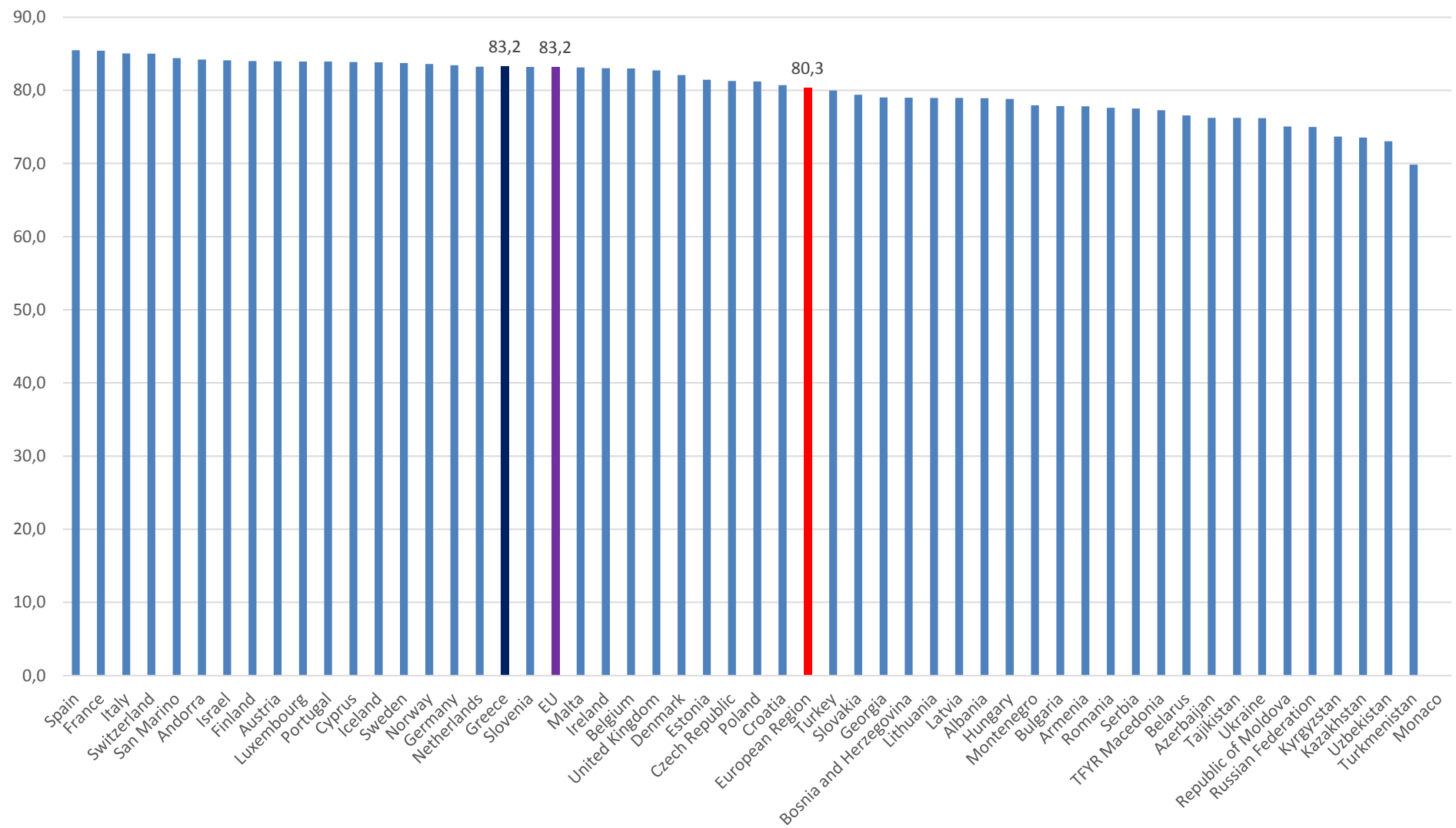
Life expectancy at birth (years)

Προσδόκιμο επιβίωσης των Ανδρών κατά τη γέννηση (σε έτη), ~2011

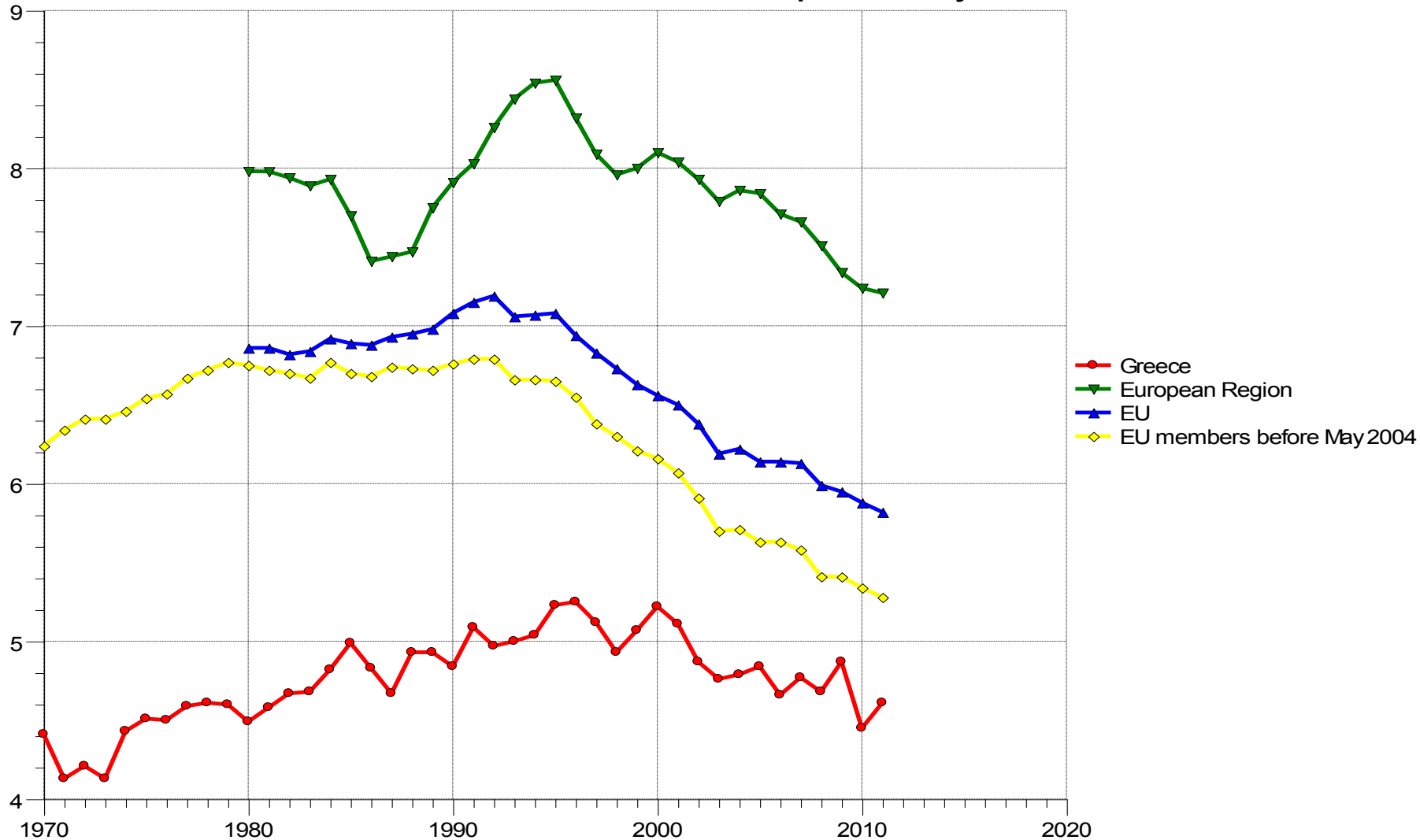

Προσδόκιμο επιβίωσης των Γυναικών κατά τη γέννηση (σε έτη), ~2011

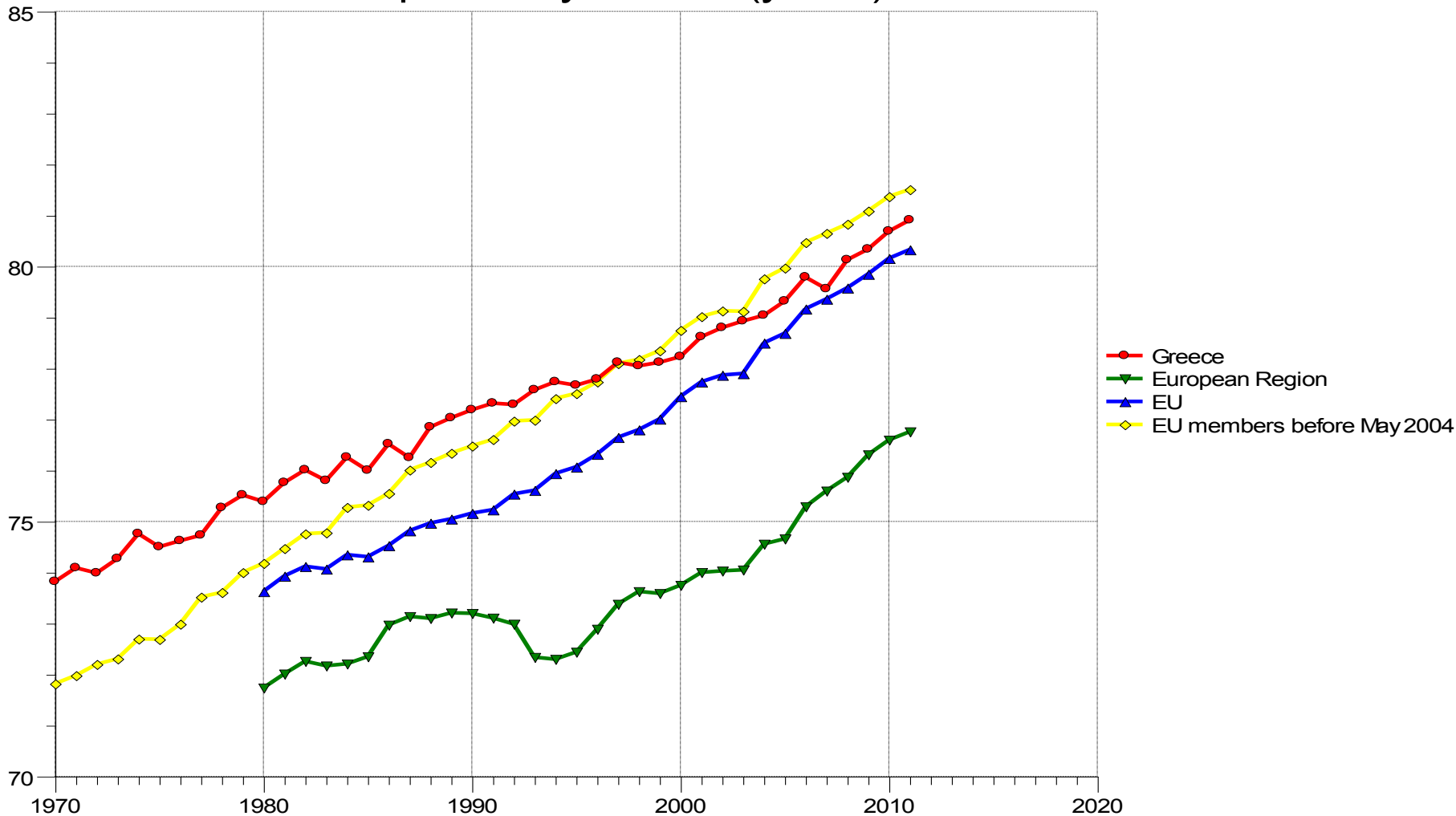
Διαφορά Γυναικών – Ανδρών στο Προσδόκιμο Επιβίωσης

Female-male difference in life expectancy

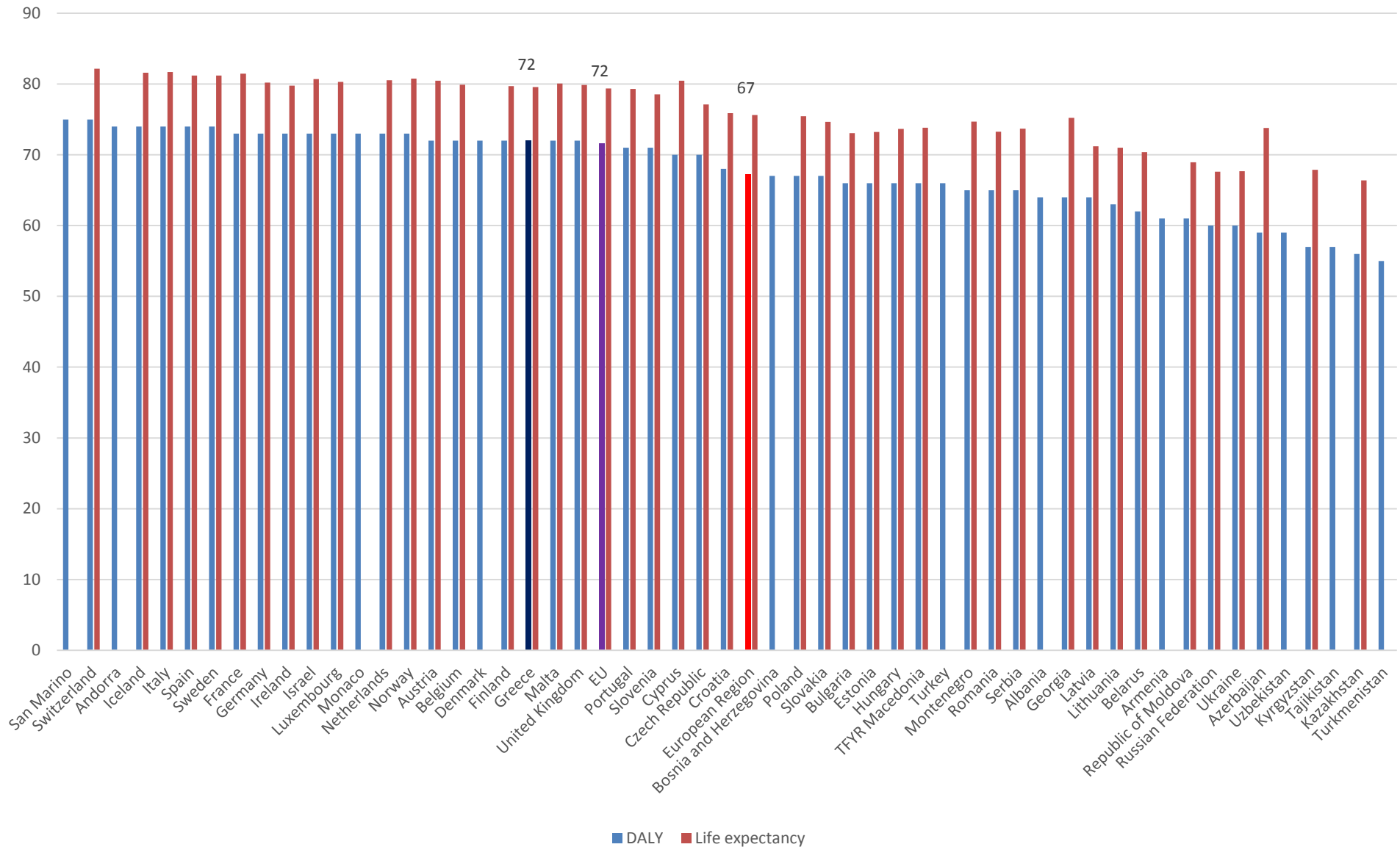
Προσδόκιμο Επιβίωσης κατά τη γέννηση (σε έτη)

Life expectancy at birth (years)

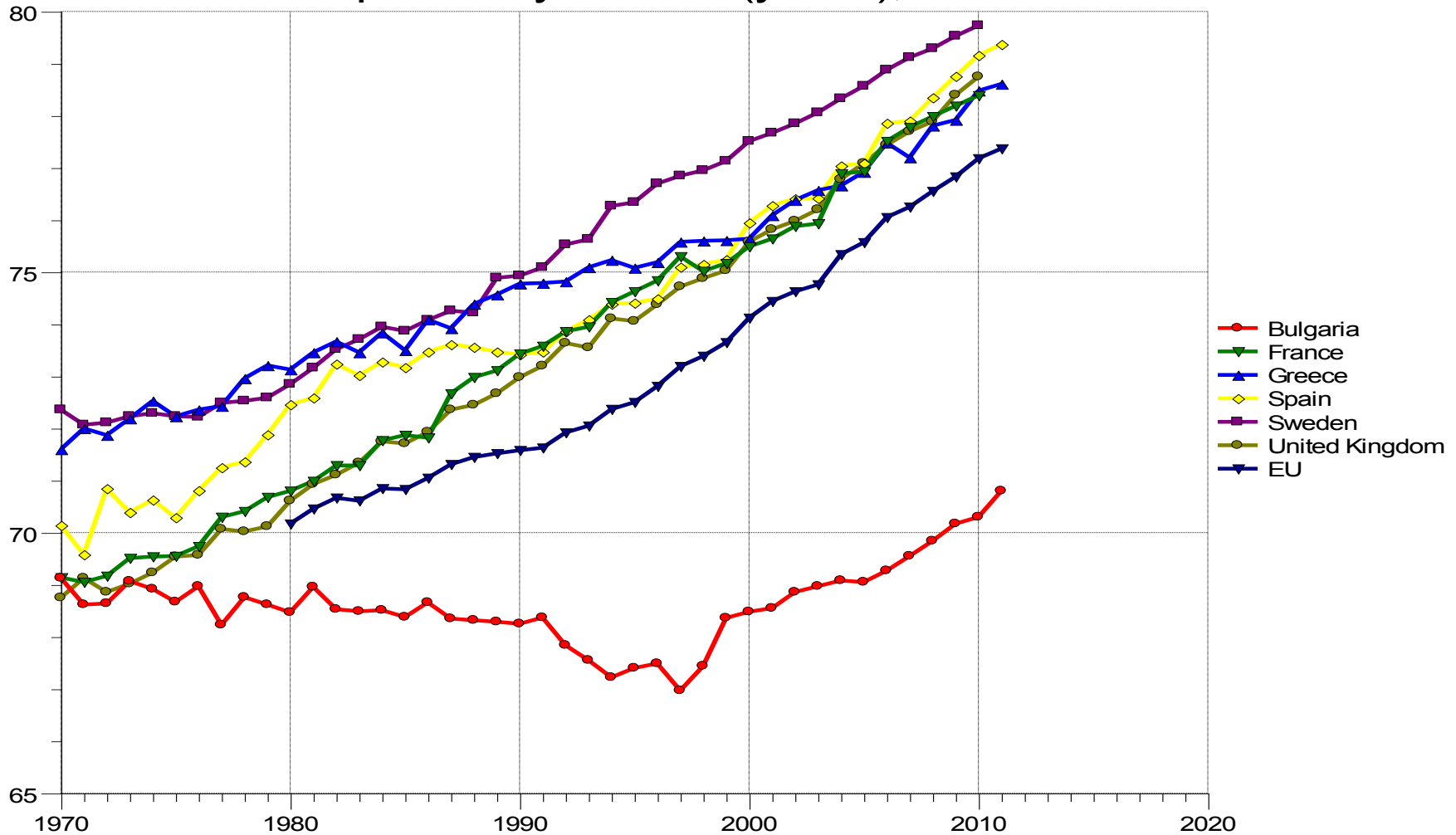
Disability Adjusted Life Years (DALY)

Έτη ζωής χωρίς αναπηρία, Π.Ο.Υ., 2007

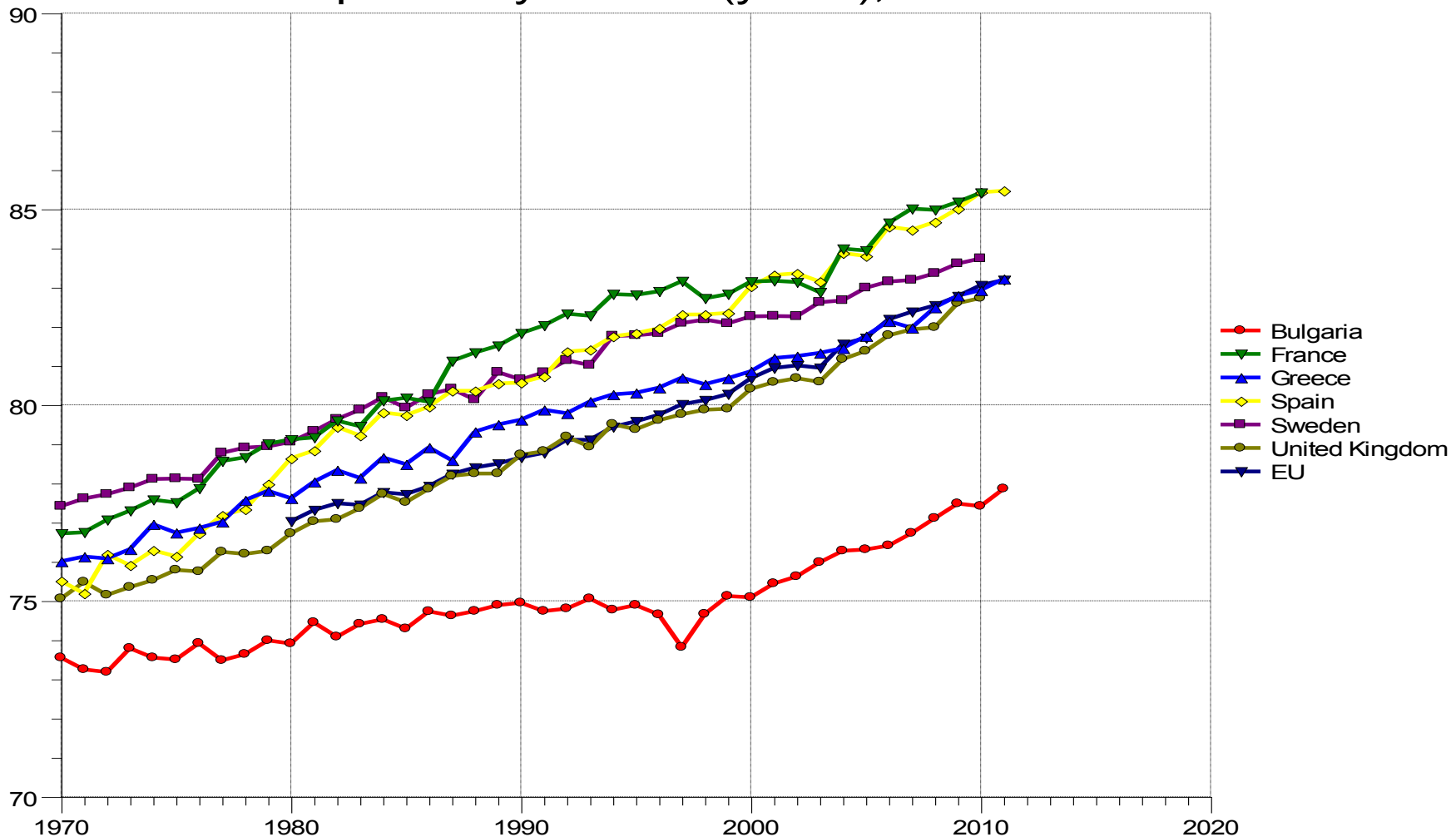
Προσδόκιμο επιβίωσης των Ανδρών κατά τη γέννηση (σε έτη)

Life expectancy at birth (years), males

Προσδόκιμο επιβίωσης των Γυναικών κατά τη γέννηση (σε έτη)

Life expectancy at birth (years), females

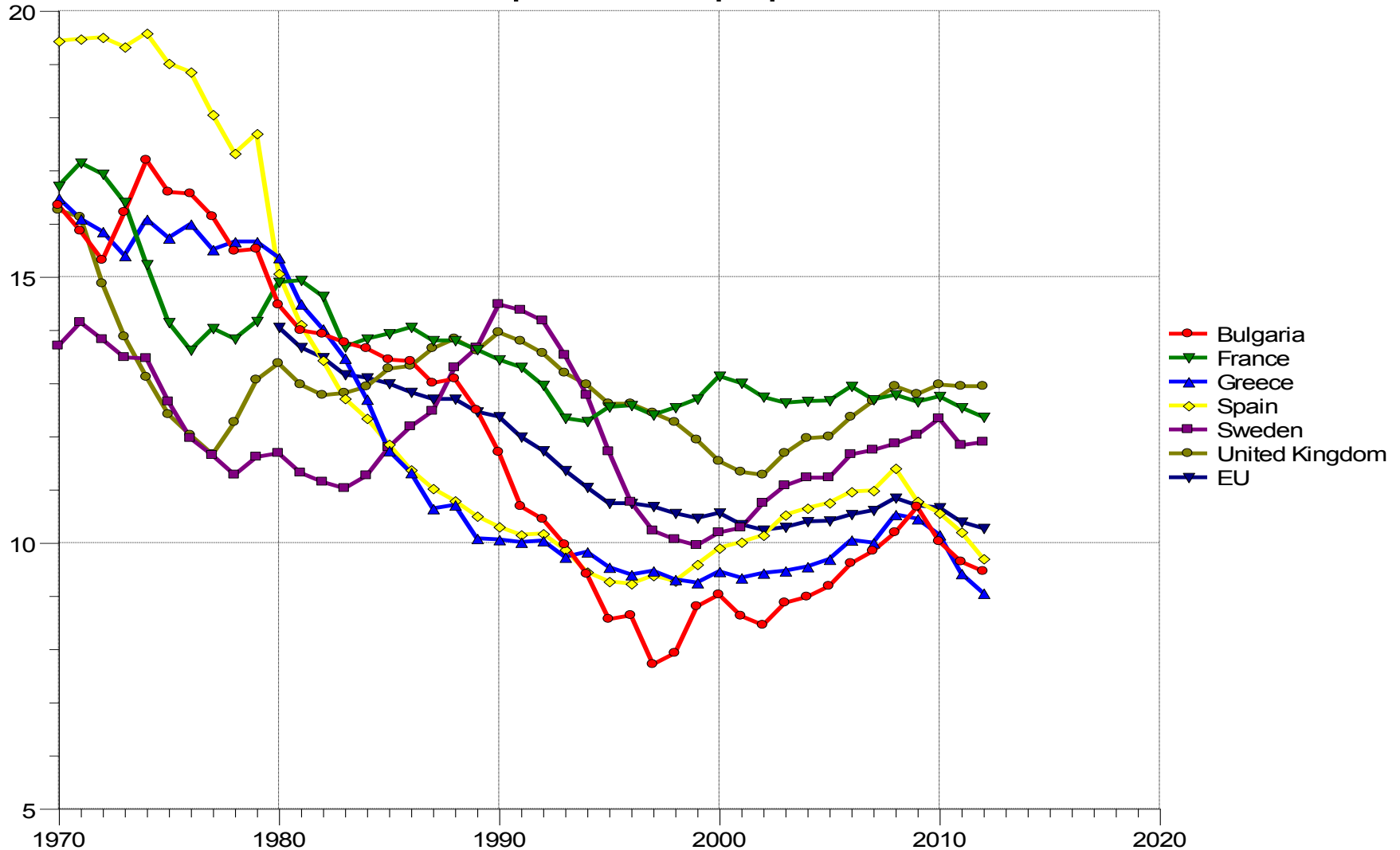

Βασικοί δείκτες υγείας

- Πηγή δεδομένων: WHO, HFA DB, 2014
- World Health Organization, Regional Office for Europe, Health for All Database, 2014
- www.euro.who.int/hfadb

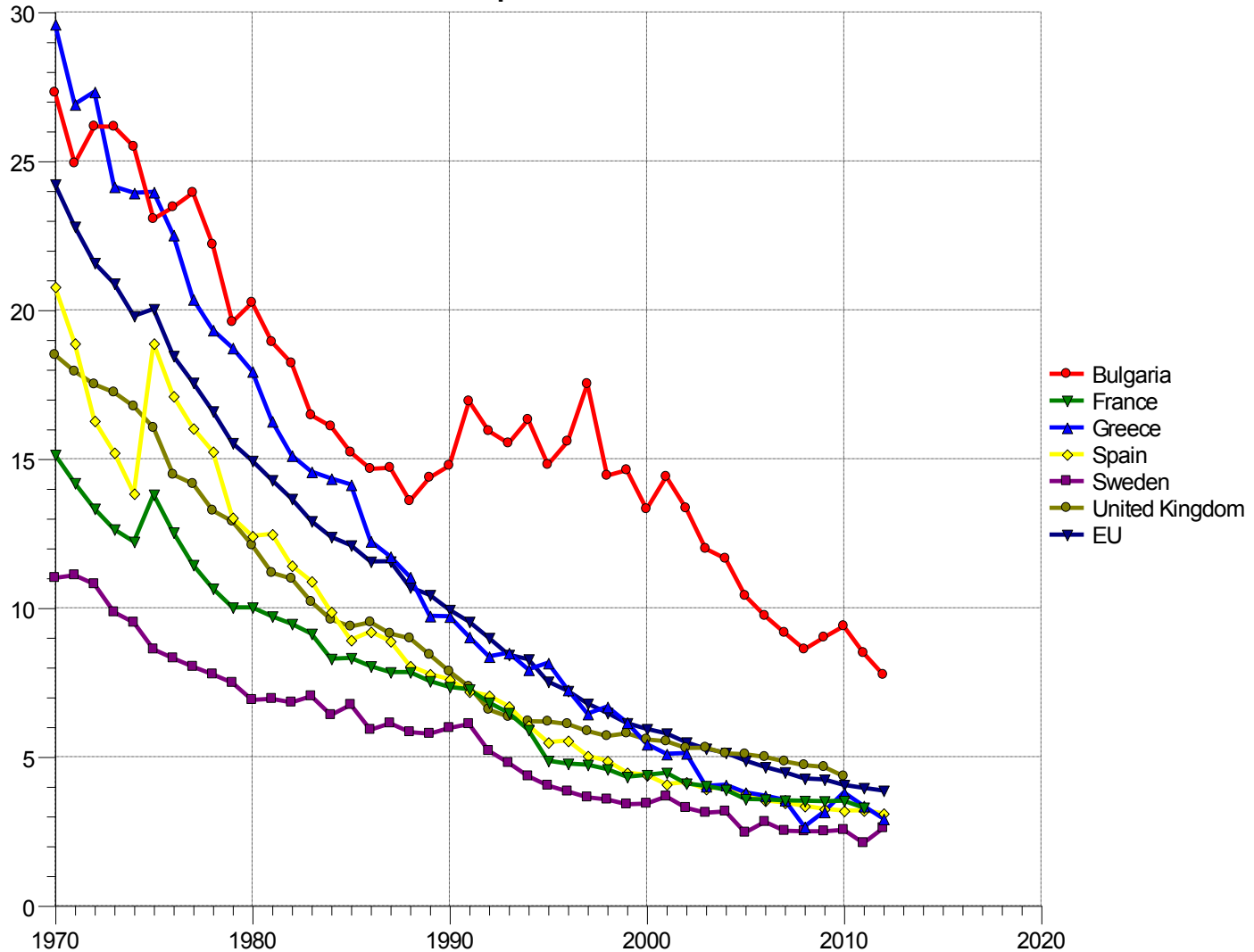
Γεννήσεις ζώντων ανά 1000 άτομα

Live births per 1000 population

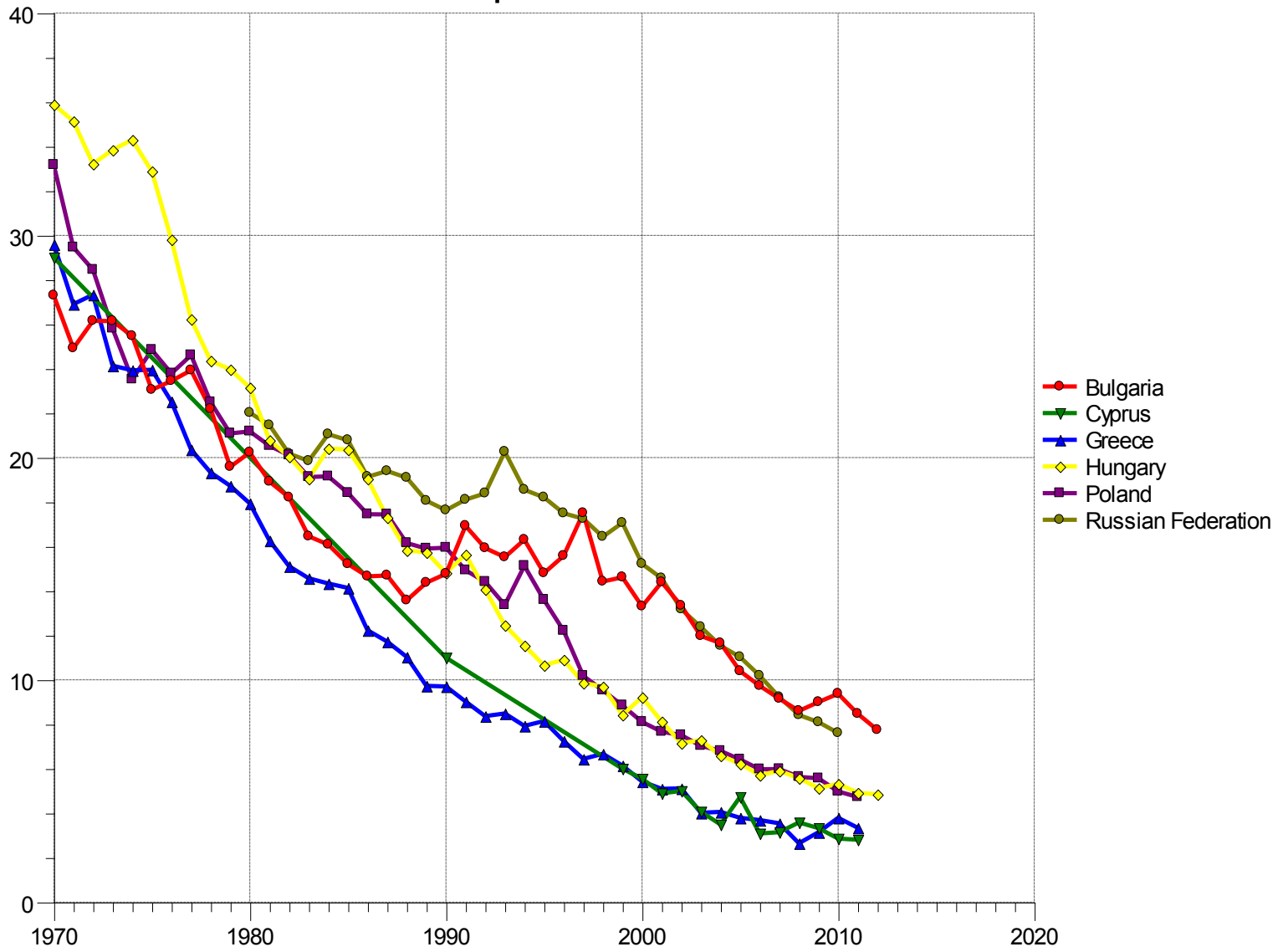

Δείκτης Βρεφικής Θνησιμότητας ανά 1000 γεννήσεις ζώντων

Infant deaths per 1000 live births

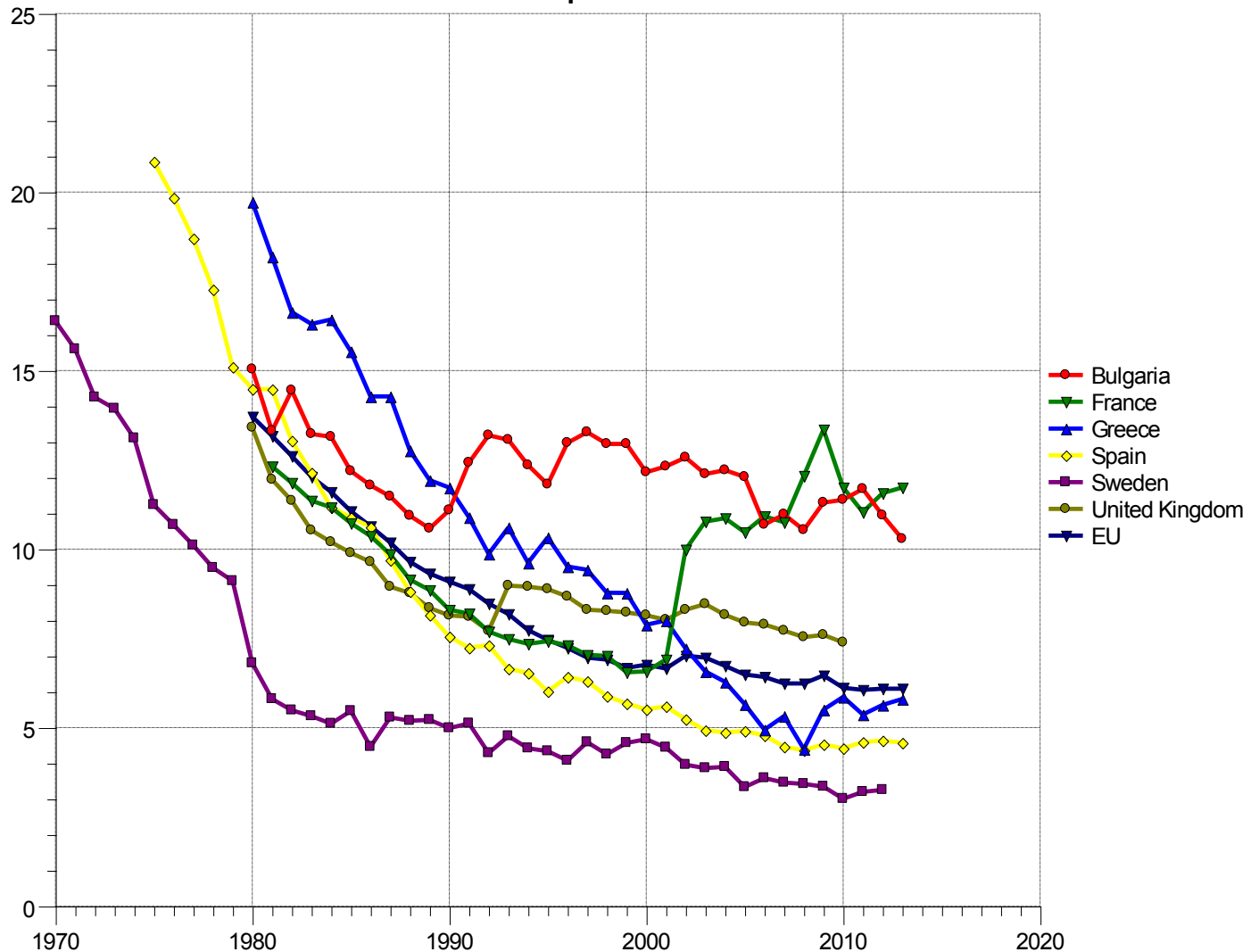

Infant deaths per 1000 live births

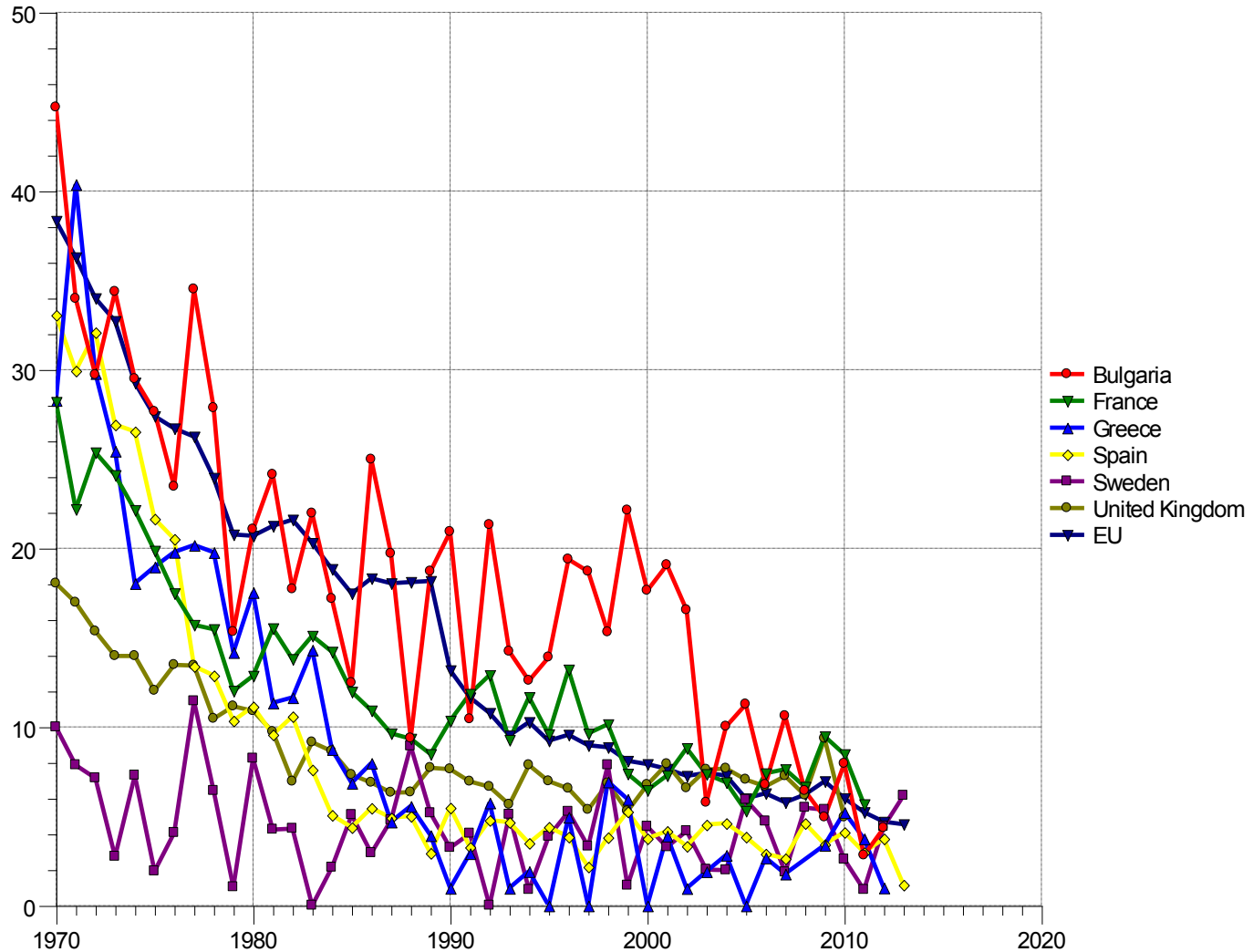
Δείκτης Περιγεννητικής Θνησιμότητας ανά 1000 γεννήσεις

Perinatal deaths per 1000 births

Δείκτης Μητρικής Θνησιμότητας ανά 100.000 γεννήσεις ζώντων

Maternal deaths per 100 000,
max of cod and clinical data

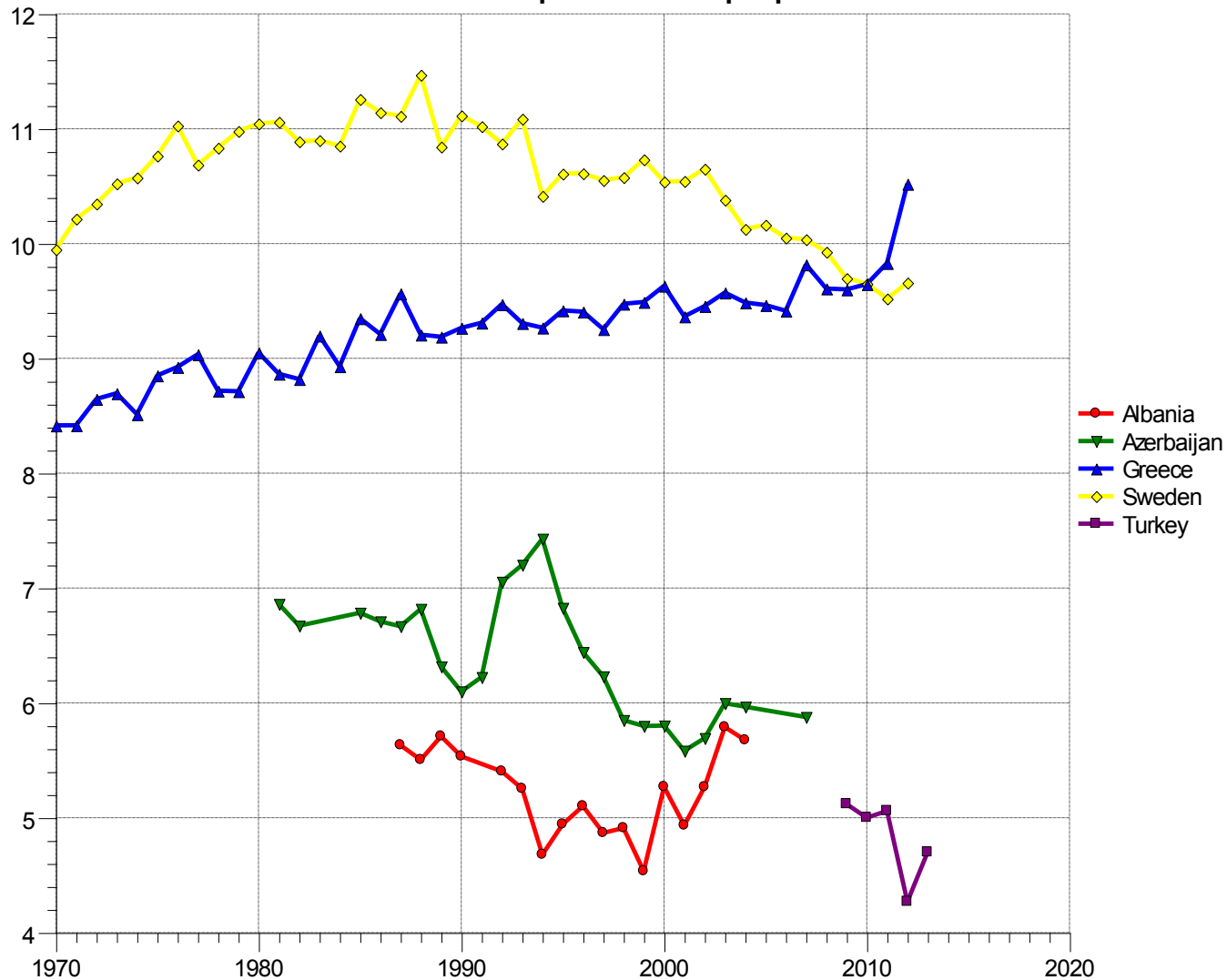

Αδρός (CDR) και Προτυποποιημένος Δείκτης Θνησιμότητας (SDR)

- Πηγή δεδομένων: WHO, HFA DB, 2014
- World Health Organization, Regional Office for Europe, Health for All Database, 2014
- www.euro.who.int/hfadb

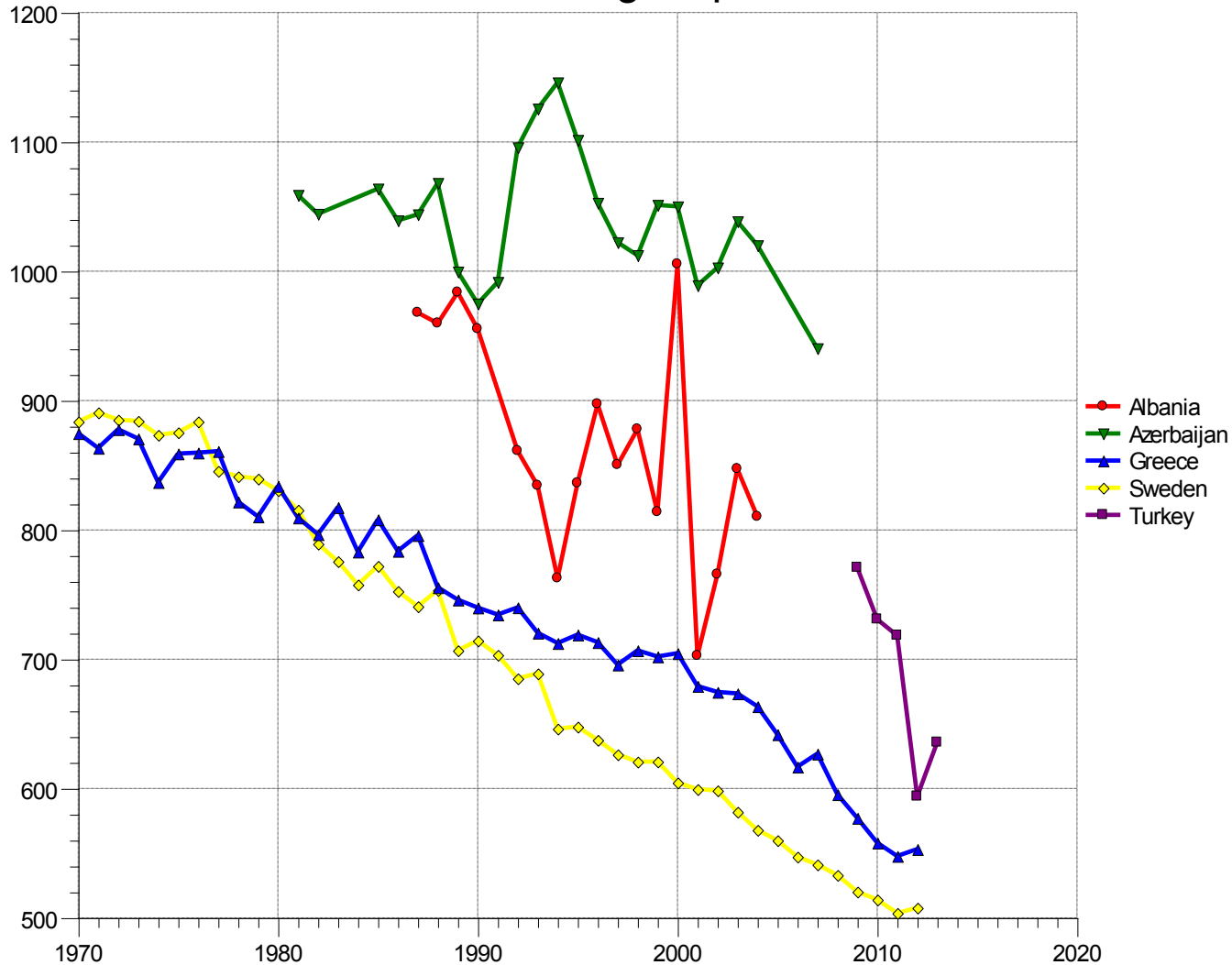
Αδρός Δείκτης Θνησιμότητας (ΑΔΘ) ανά 1000 άτομα

Crude death rate per 1000 population

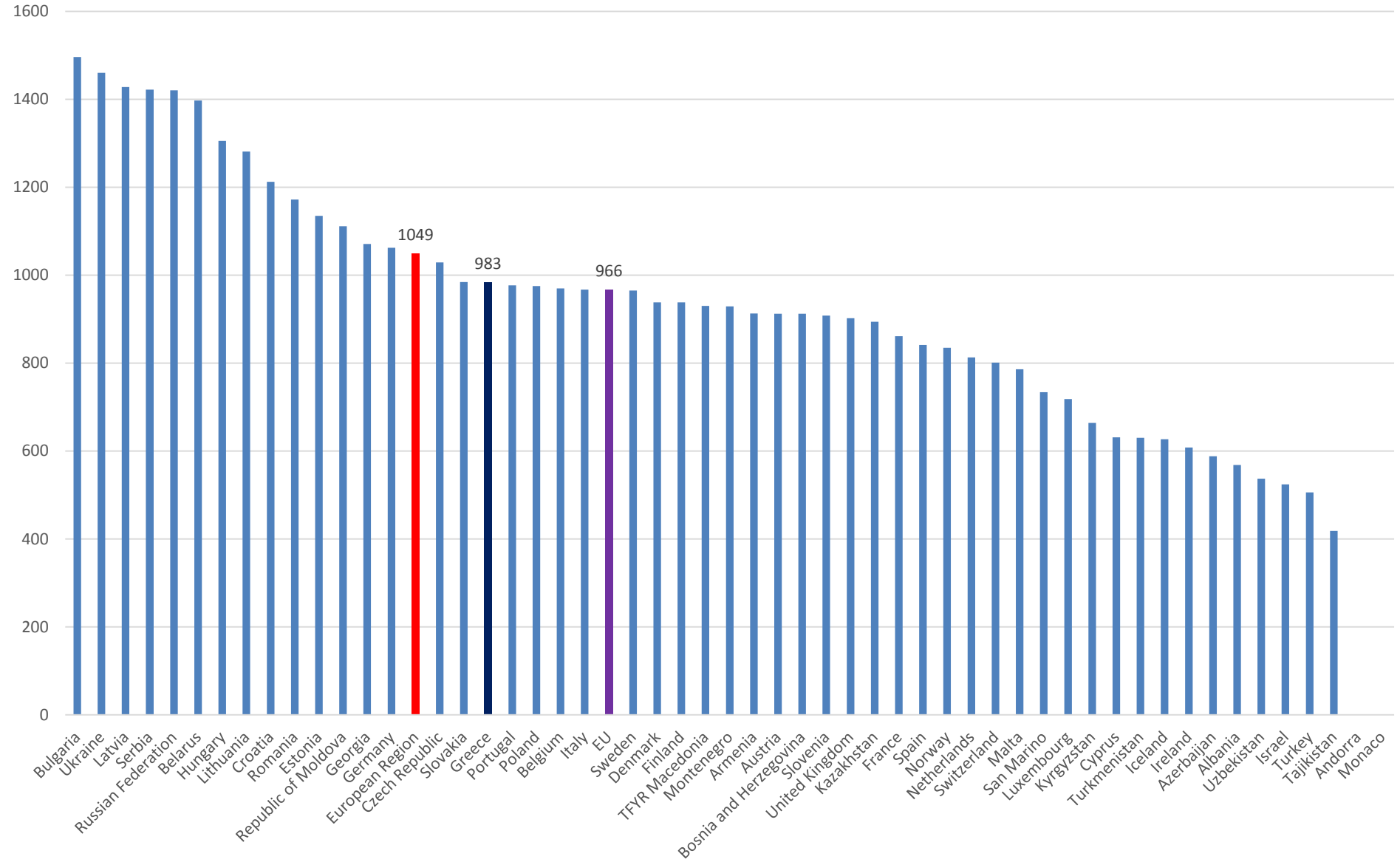

Δείκτης Πρωτυποποιημένης Θνησιμότητας (ΠΔΘ), όλες οι ηλικίες ανά 100.000

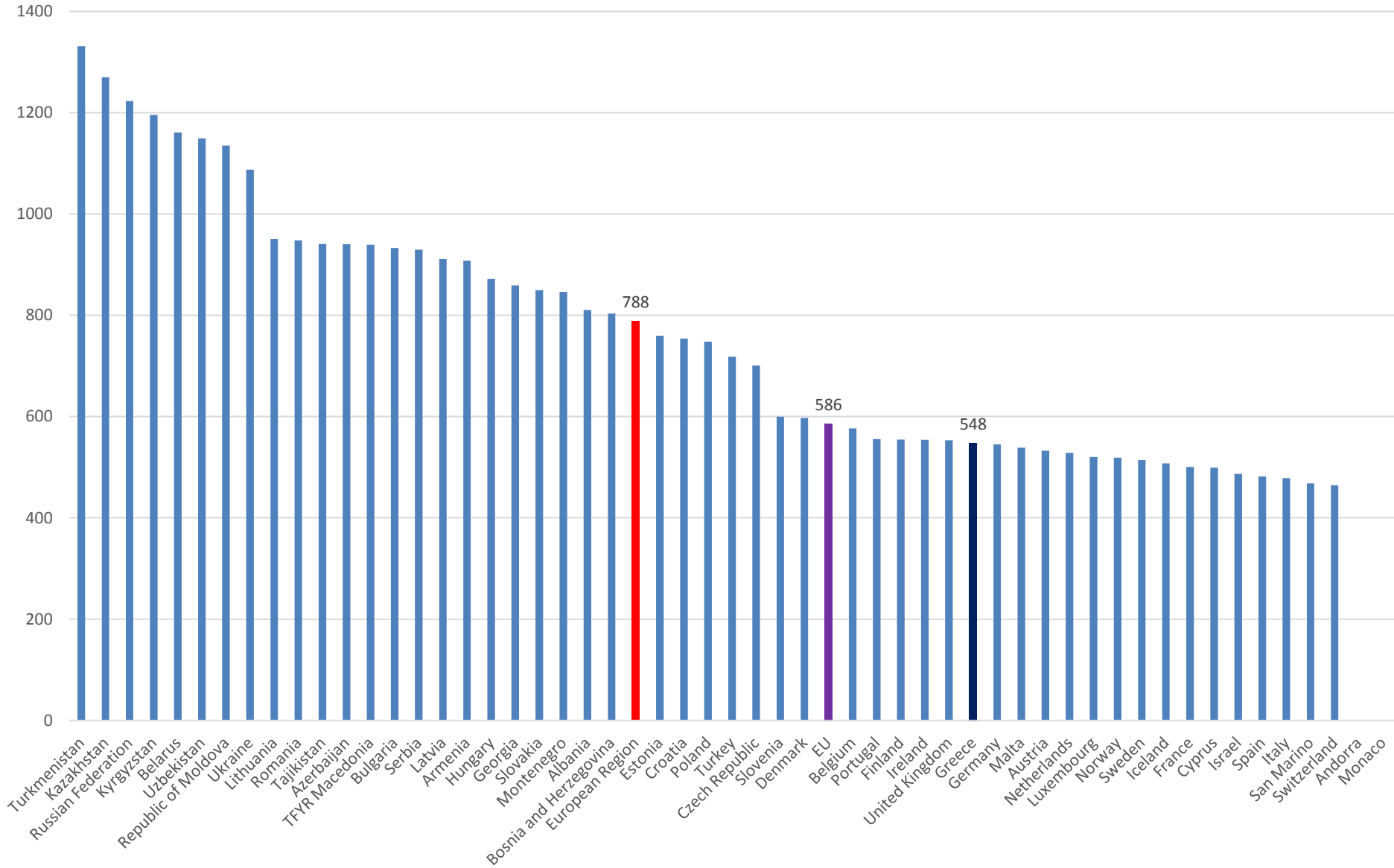
SDR all causes, all ages, per 100 000

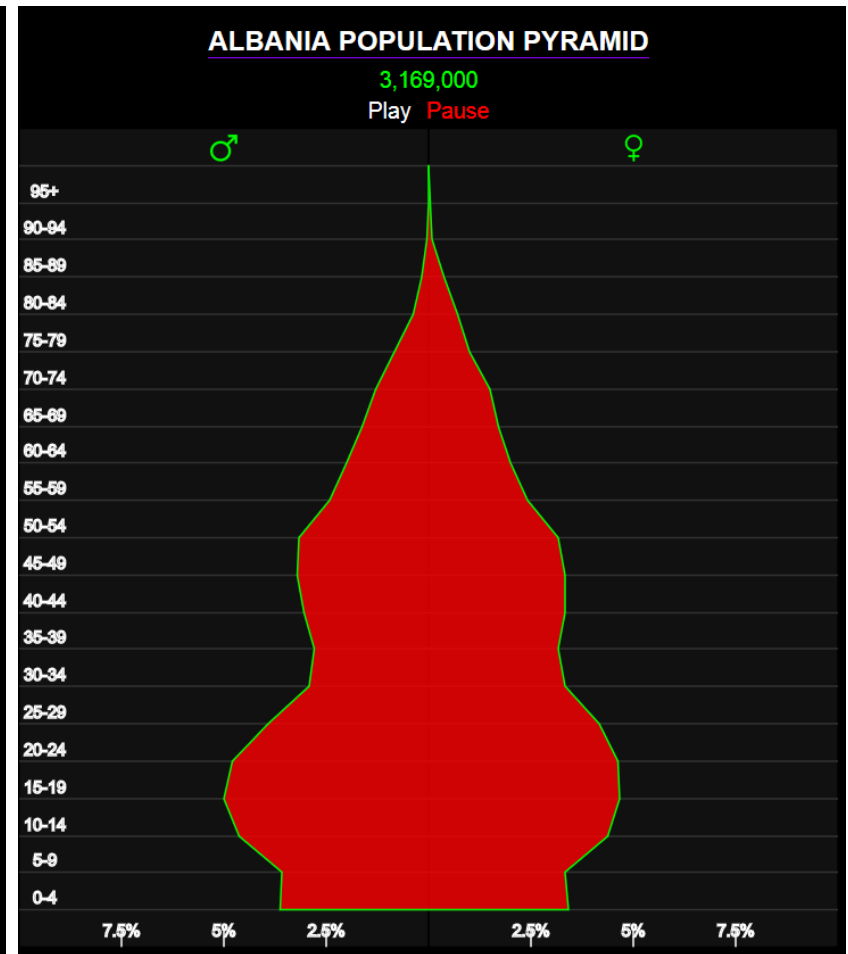
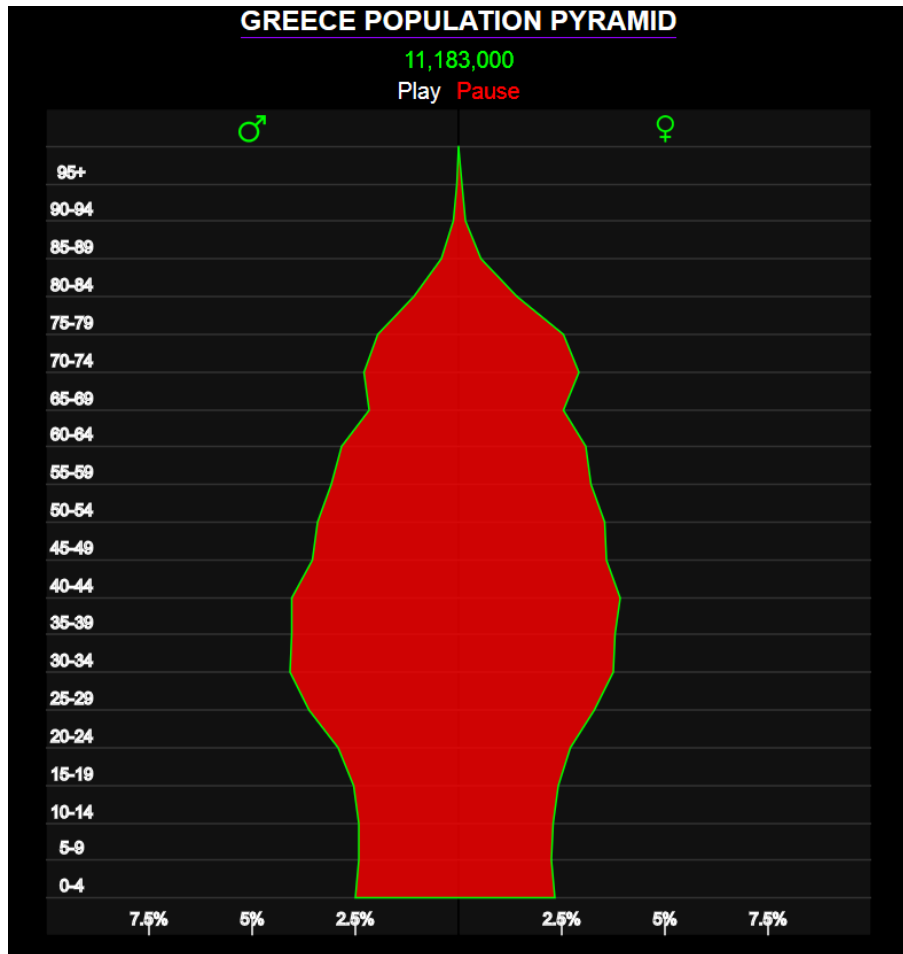
Αδρός ΔΘ ανά 100.000

Συνολικός ΠΔΘ, όλες οι ηλικίες ανά 100.000

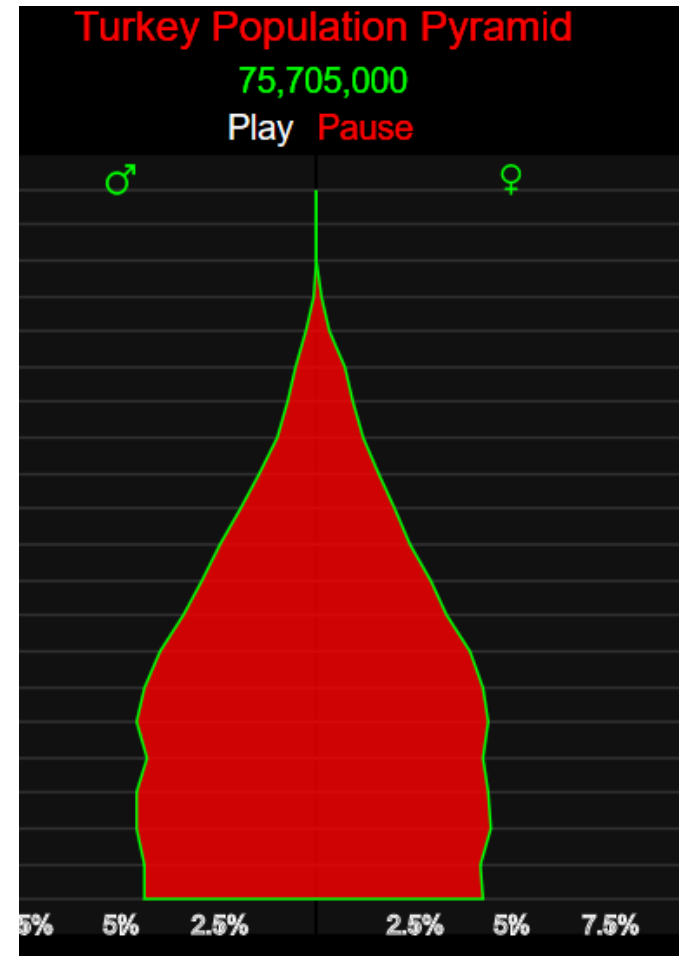
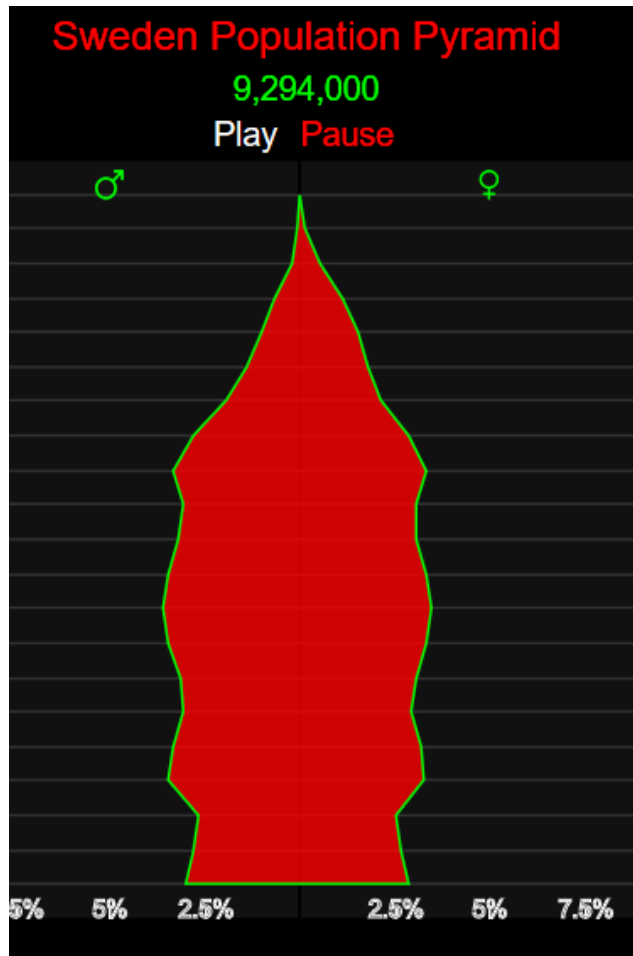

Σύγκριση δημογραφικής πυραμίδας Ελλάδα & Αλβανία, 2010

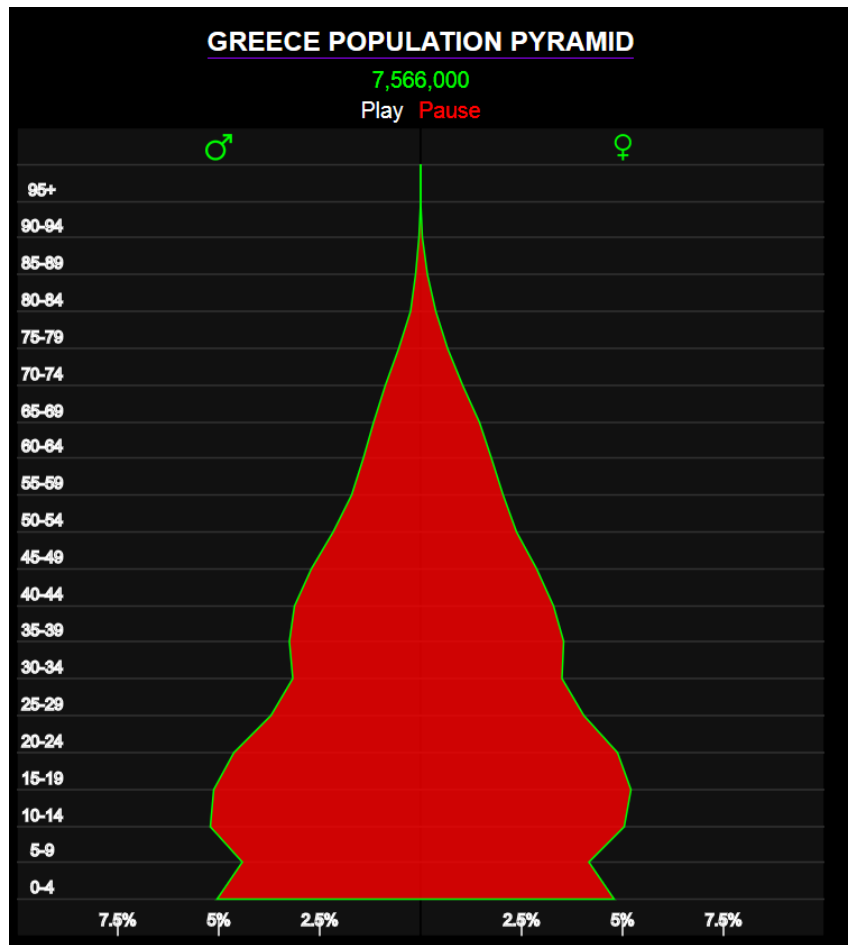
<http://www.worldlifeexpectancy.com/>

Σύγκριση δημογραφικής πυραμίδας Σουηδία & Τουρκία, 2010

<http://www.worldlifeexpectancy.com/>

Δημογραφική πυραμίδα της Ελλάδας, 1950 & 2050 (;)

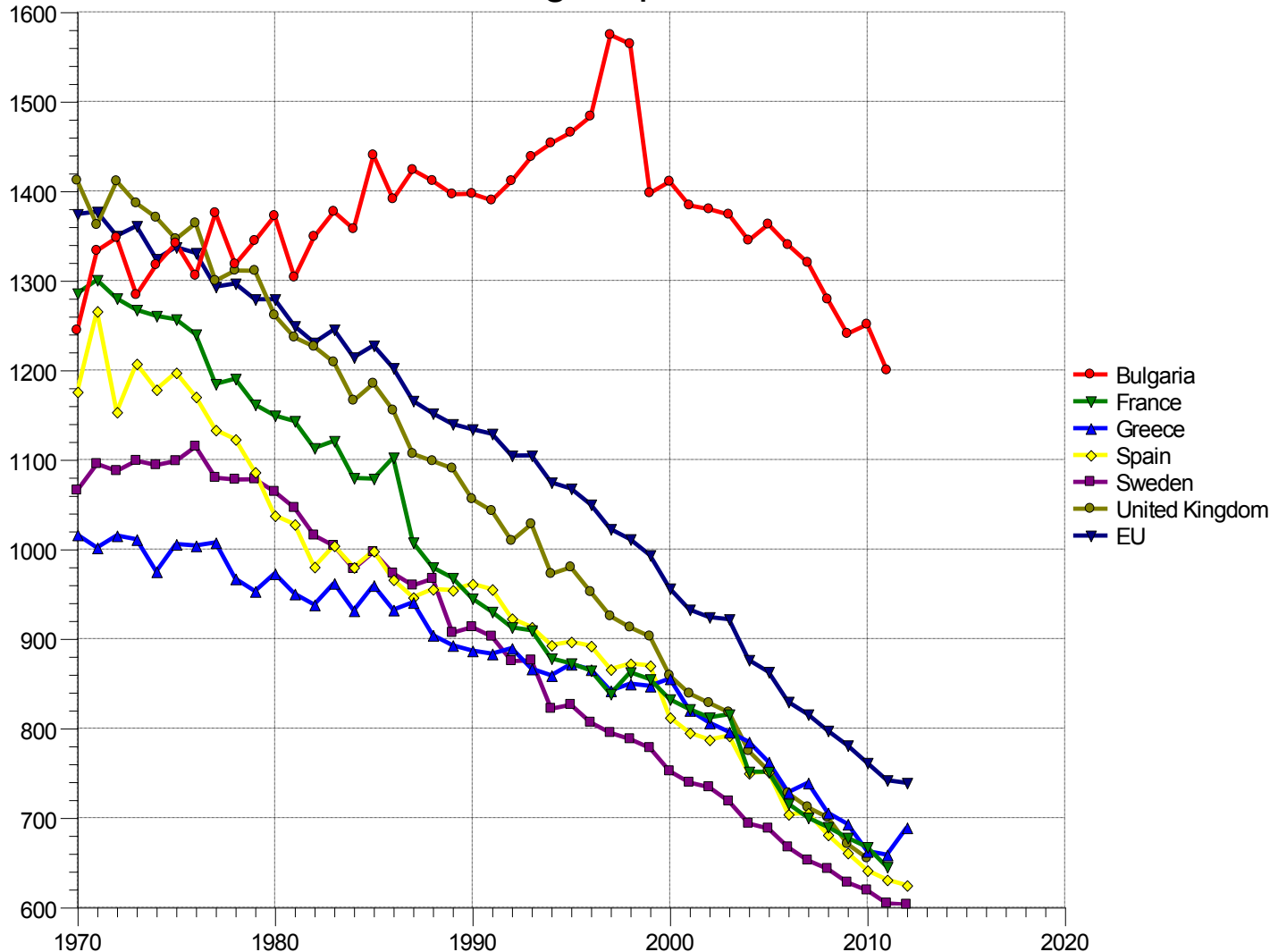

Προτυποποιημένος Δείκτης Θνησιμότητας Standardised Death Rate (SDR)

- Η προτυποποίηση γίνεται με αναγωγή των επιμέρους δεικτών ανά ομάδα ηλικίας σε κάθε φύλο προς ένα **«Πρότυπο» Ευρωπαϊκό πληθυσμό**
- Ο σκοπός είναι να είναι συγκρίσιμοι οι δείκτες, ανεξάρτητα από τη **Δημογραφική Πυραμίδα** του κάθε πληθυσμού (περισσότεροι νέοι / ηλικιωμένοι)

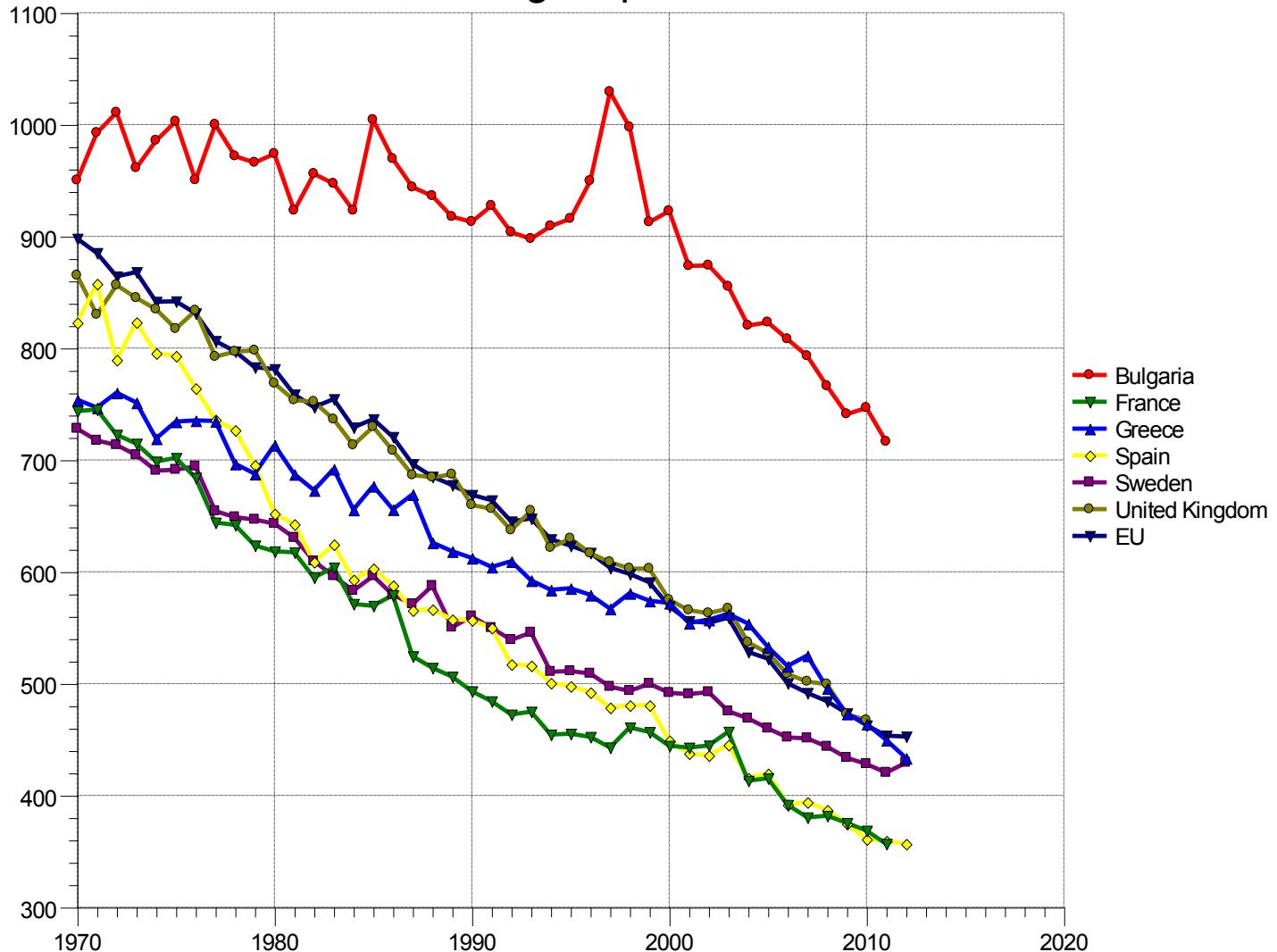
Συνολικός ΠΔΘ, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 άνδρες

SDR, all causes, all ages, per 100 000, males

Συνολικός ΠΔΘ, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, all causes, all ages, per 100 000, females

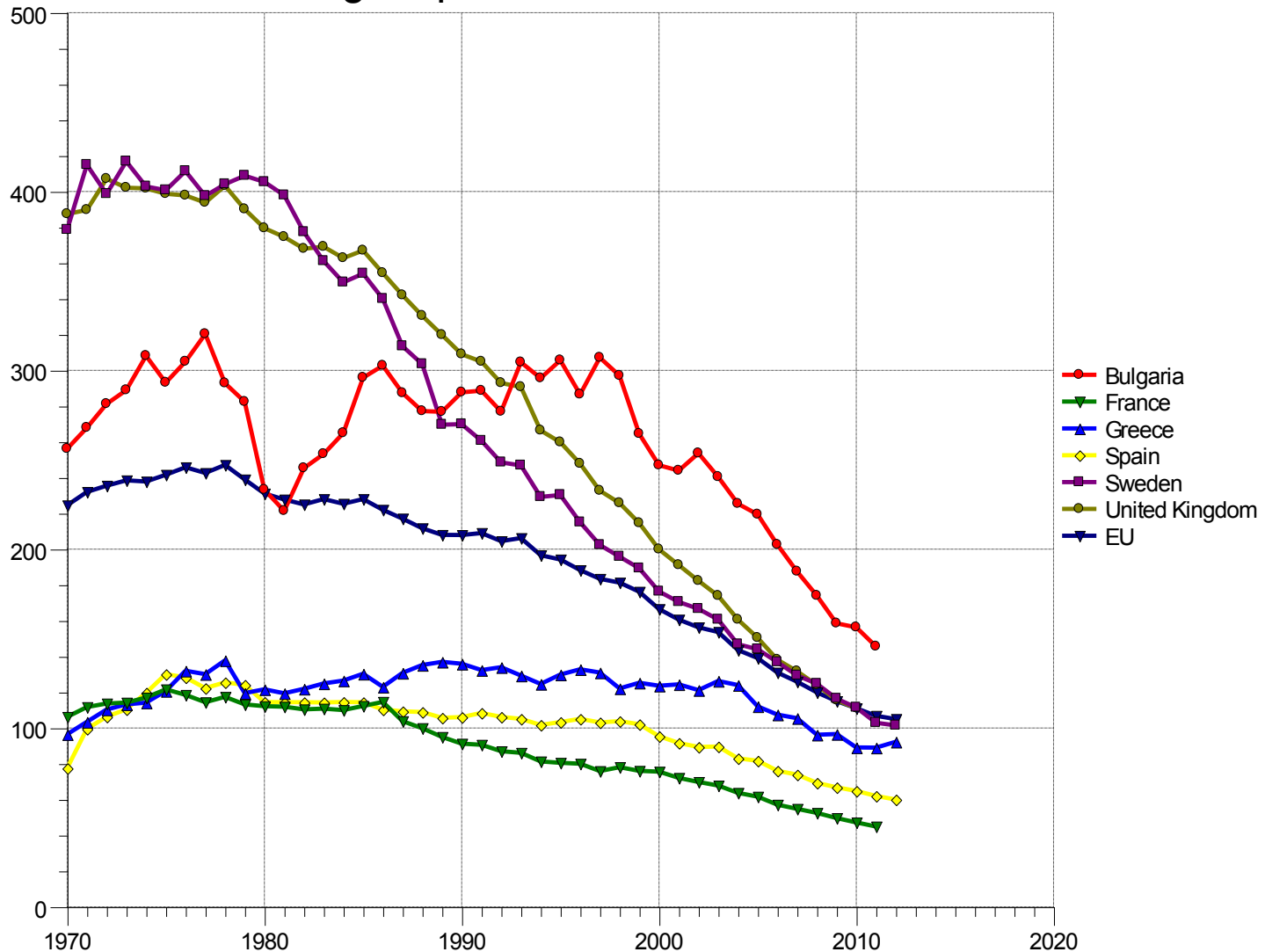

Θνησιμότητα από συγκεκριμένες ομάδες νοσημάτων

- Πηγή δεδομένων: WHO, HFA DB, 2014
 - World Health Organization, Regional Office for Europe, Health for All Database, 2014
 - www.euro.who.int/hfadb
-
- ΠΔΘ: Προτυποποιημένος Δείκτης Θνησιμότητας
 - SDR: Standardized Death Rate

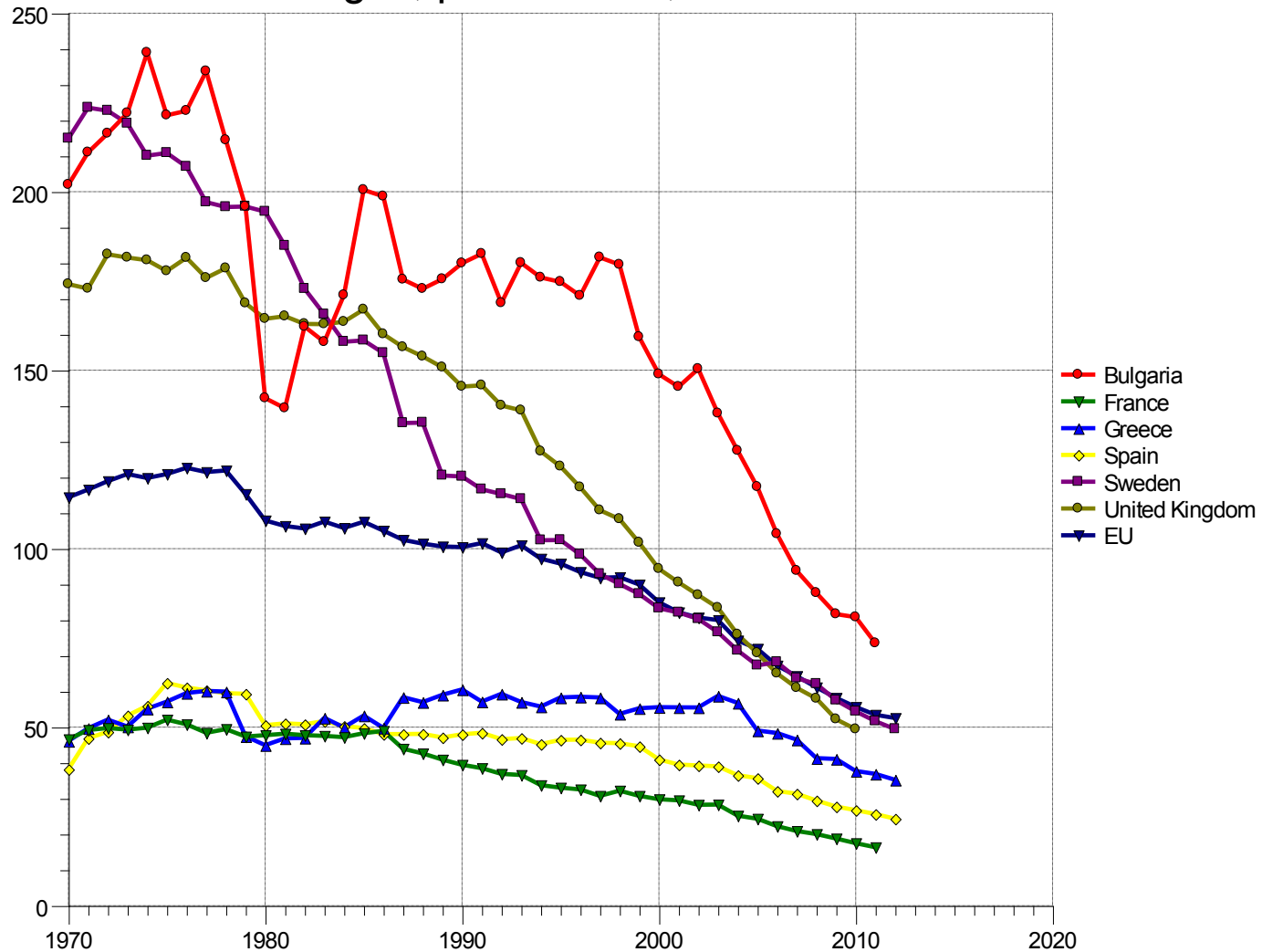
ΠΔΘ από ισχαιμική καρδιοπάθεια, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 άνδρες

SDR, ischaemic heart disease,
all ages, per 100 000, males

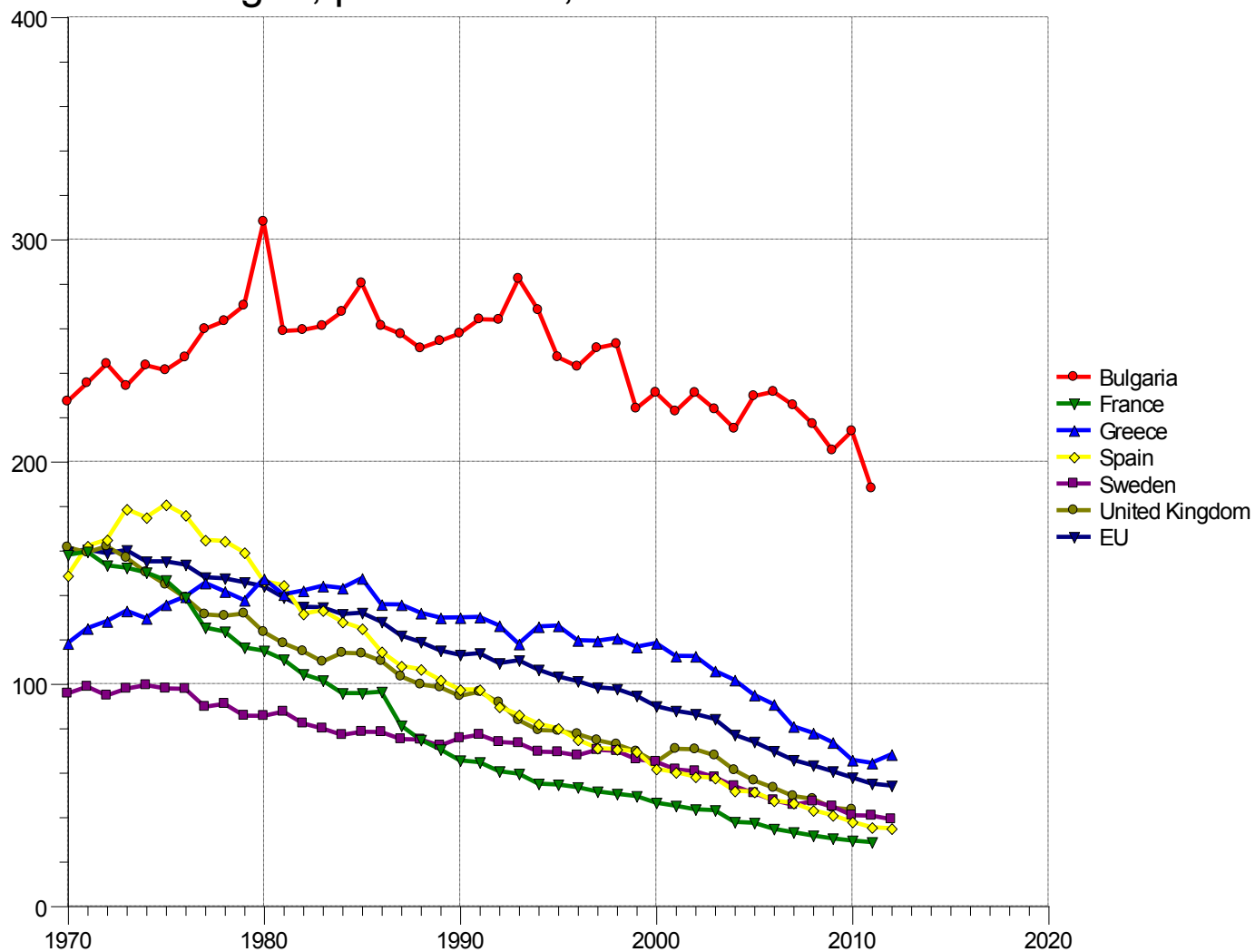
ΠΔΘ από ισχαιμική καρδιοπάθεια, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, ischaemic heart disease,
all ages, per 100 000, females

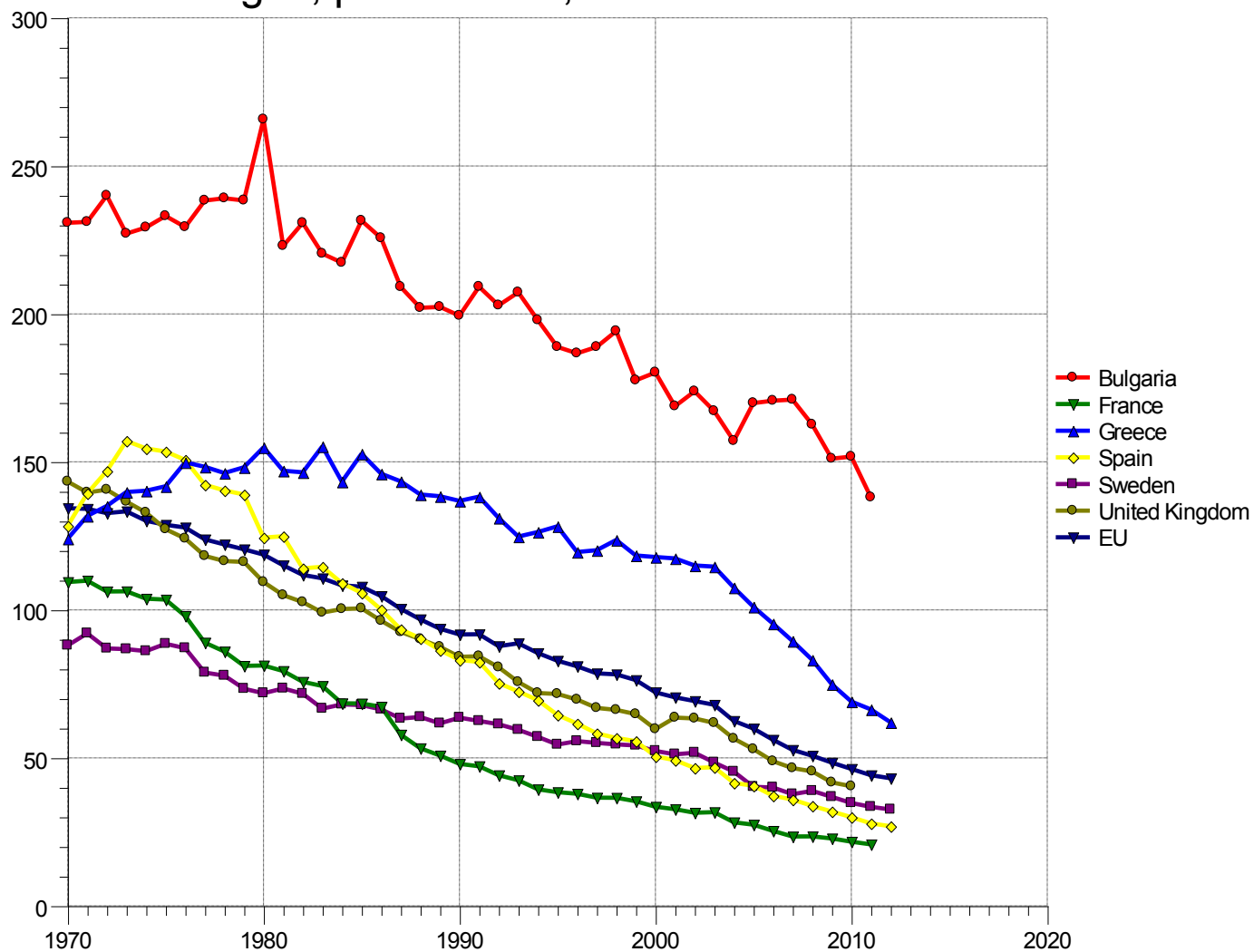
ΠΔΘ από νοσήματα των αγγείων του εγκεφάλου όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 άνδρες

SDR, cerebrovascular diseases, all
ages, per 100 000, males

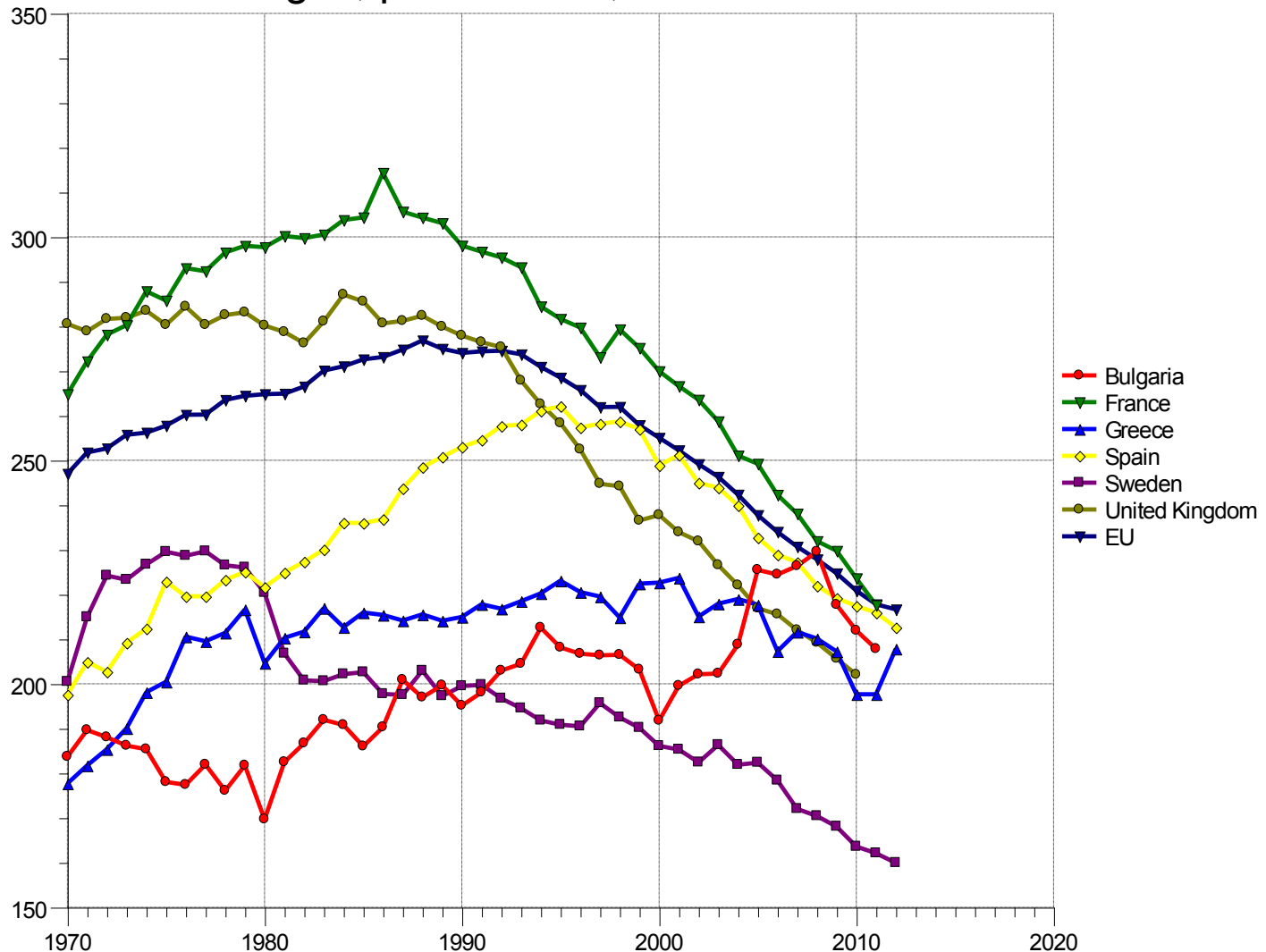
ΠΔΘ από νοσήματα των αγγείων του εγκεφάλου όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, cerebrovascular diseases, all
ages, per 100 000, females

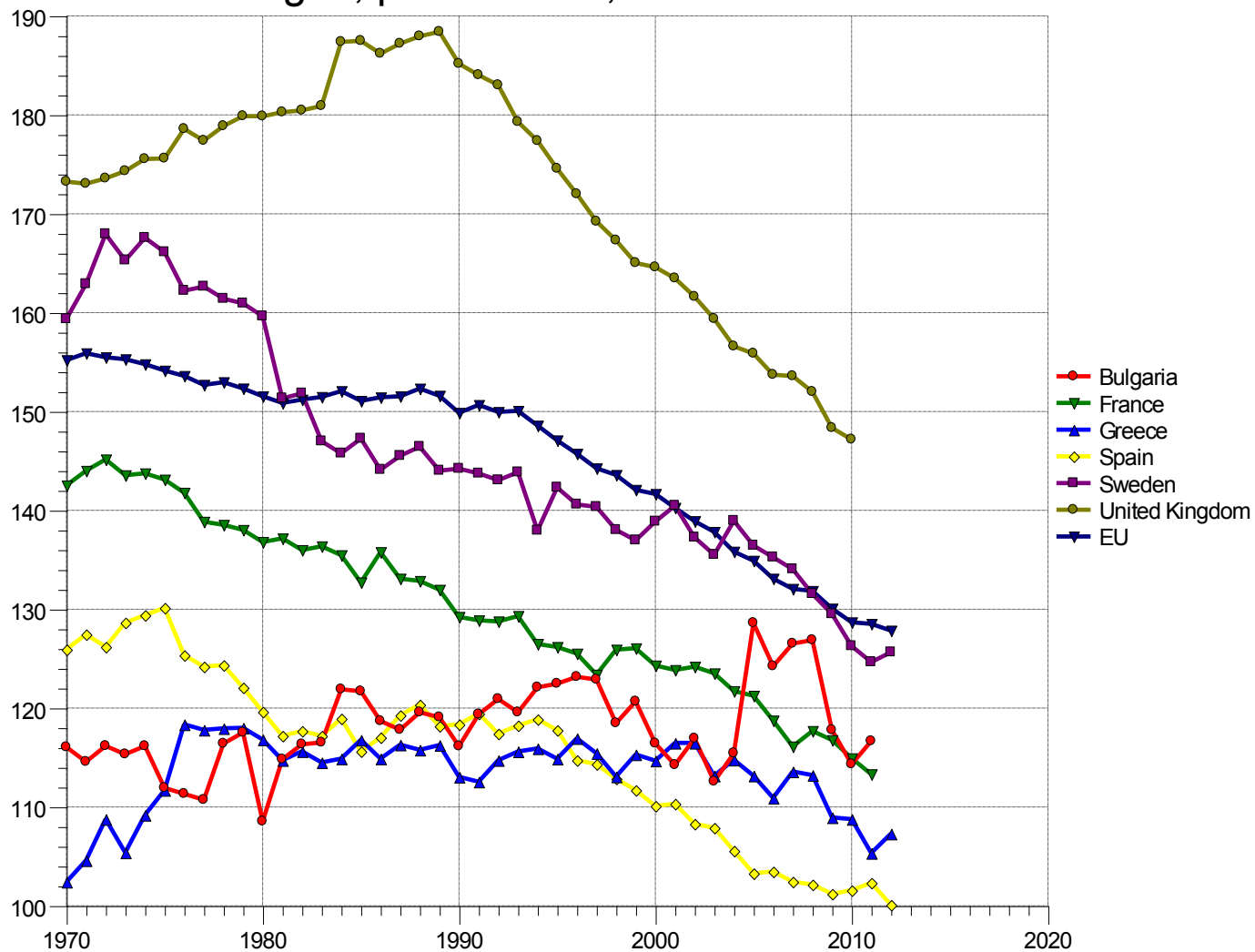
ΠΔΘ από κακοήθη νεοπλάσματα, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 άνδρες

SDR, malignant neoplasms, all
ages, per 100 000, males

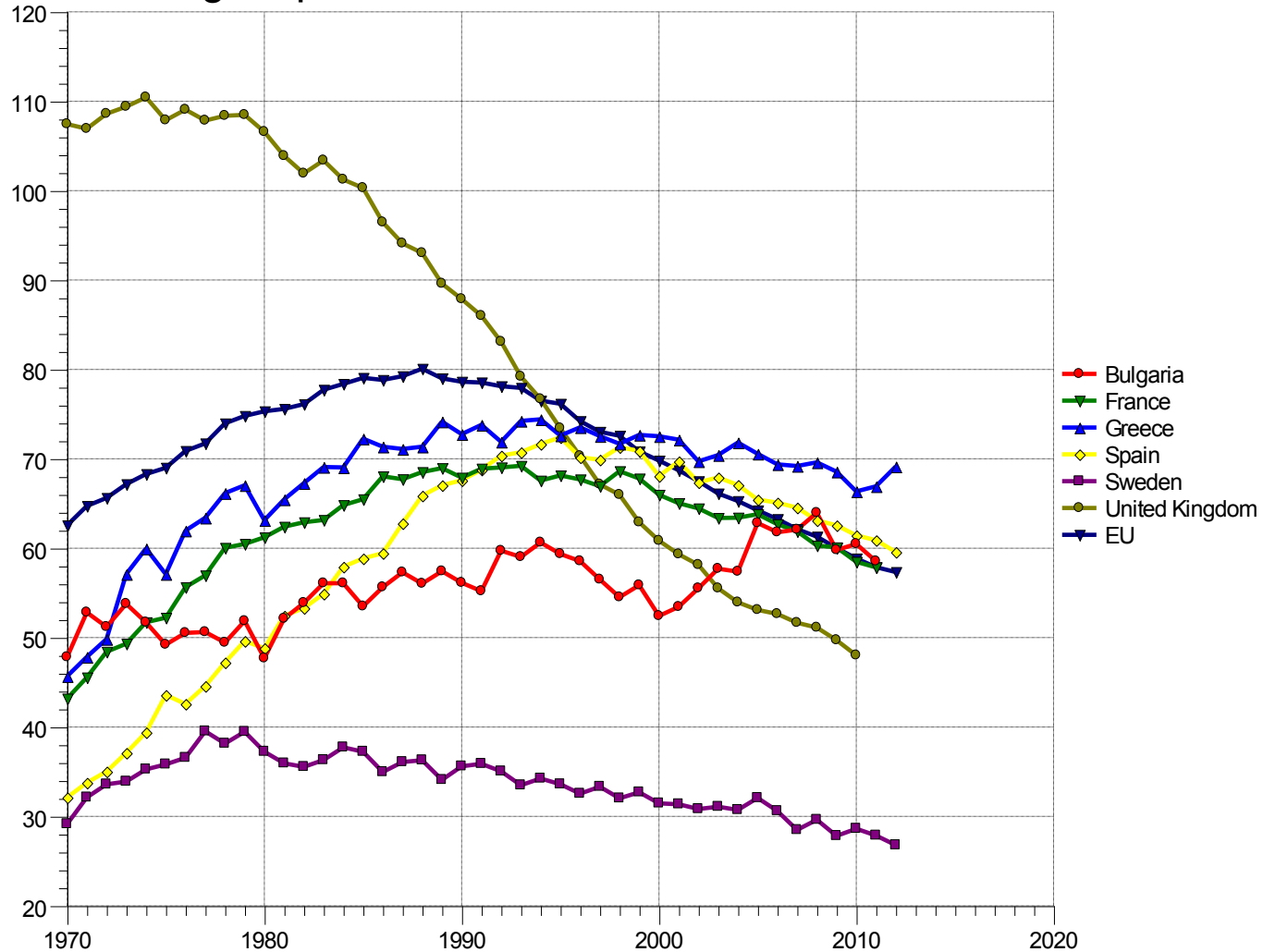
ΠΔΘ από κακοήθη νεοπλάσματα, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, malignant neoplasms, all
ages, per 100 000, females

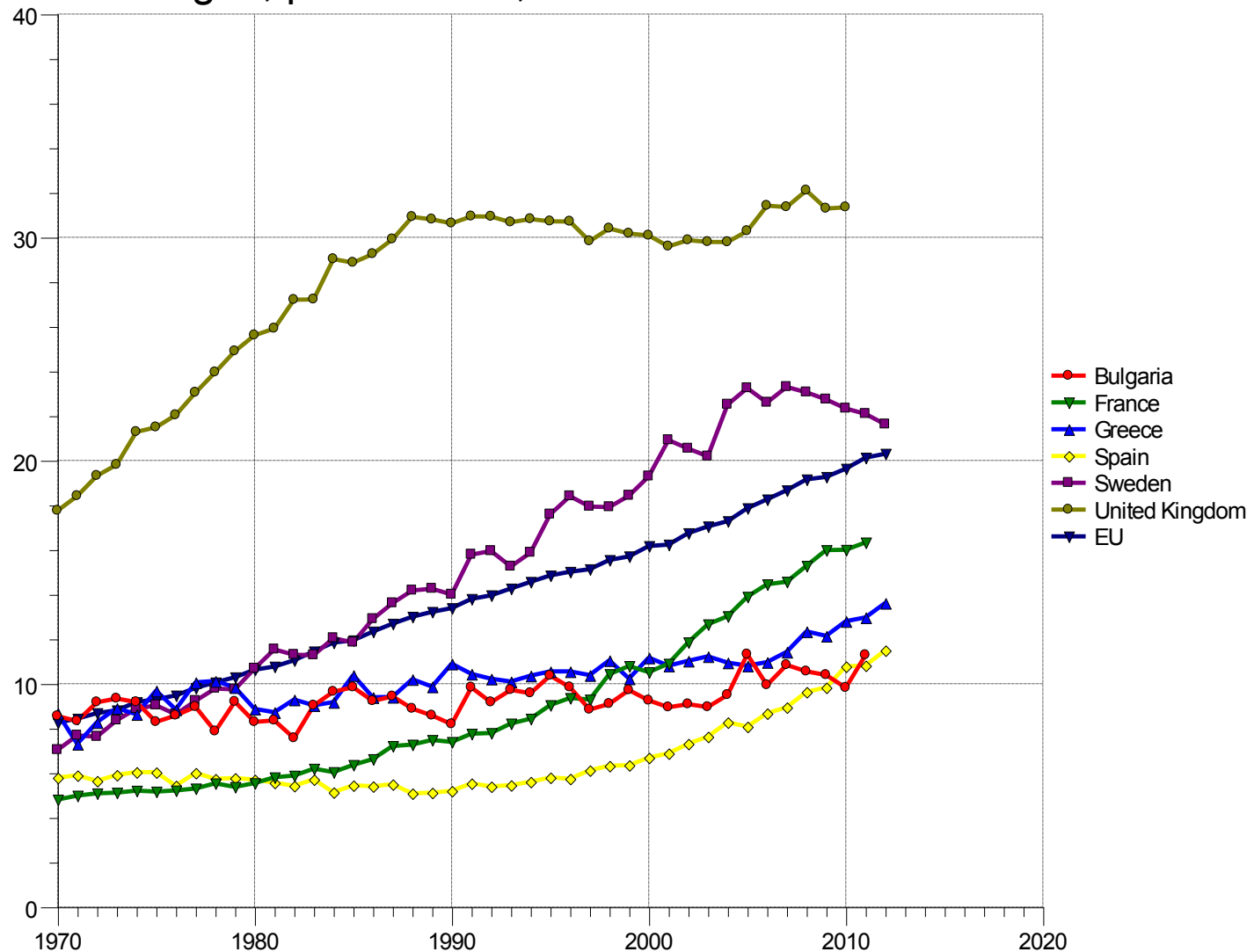
ΠΔΘ από καρκίνο του πνεύμονα, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 άνδρες

SDR, trachea/bronchus/lung cancer, all
ages, per 100 000, males

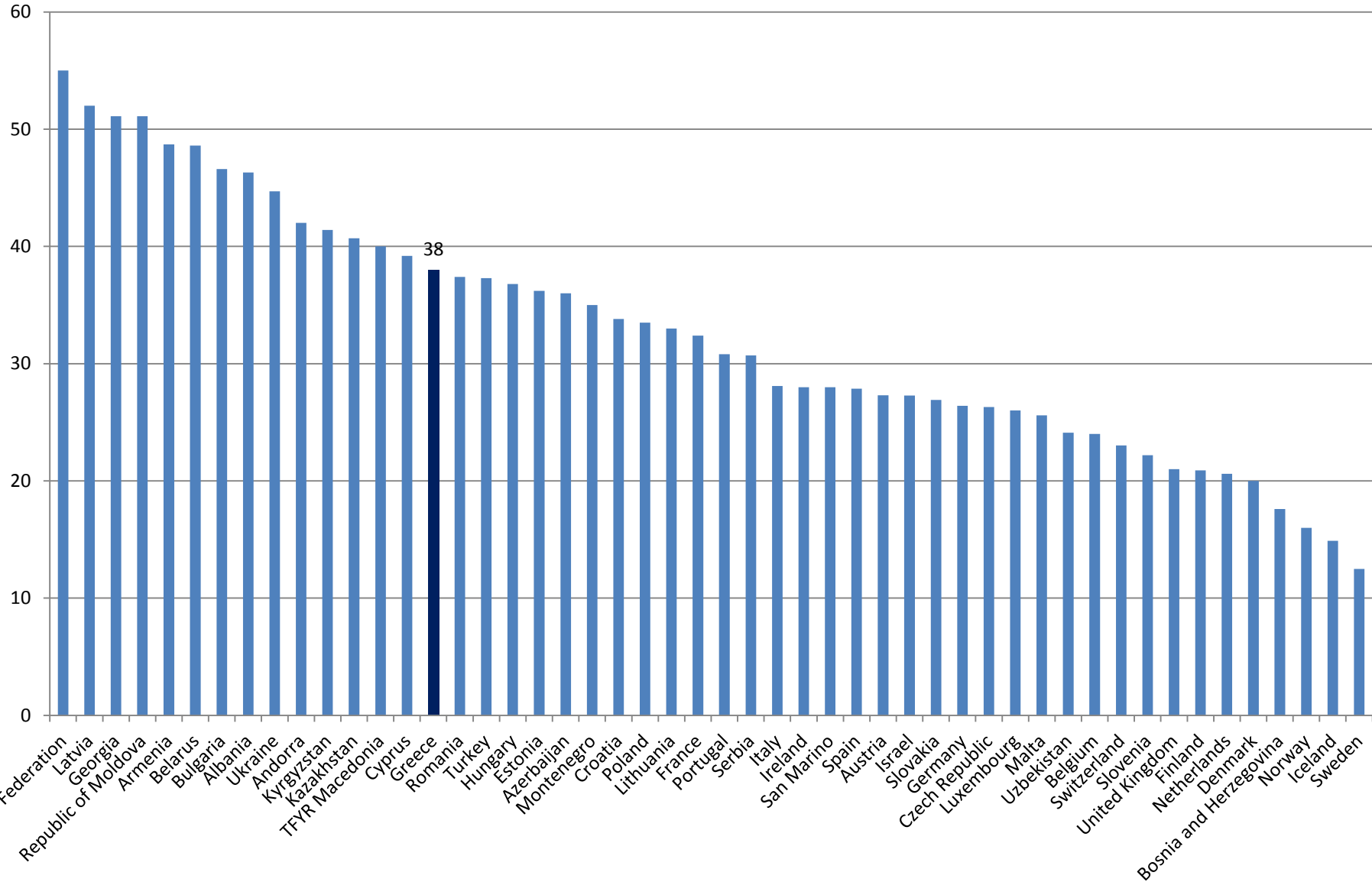

ΠΔΘ από καρκίνο του πνεύμονα, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

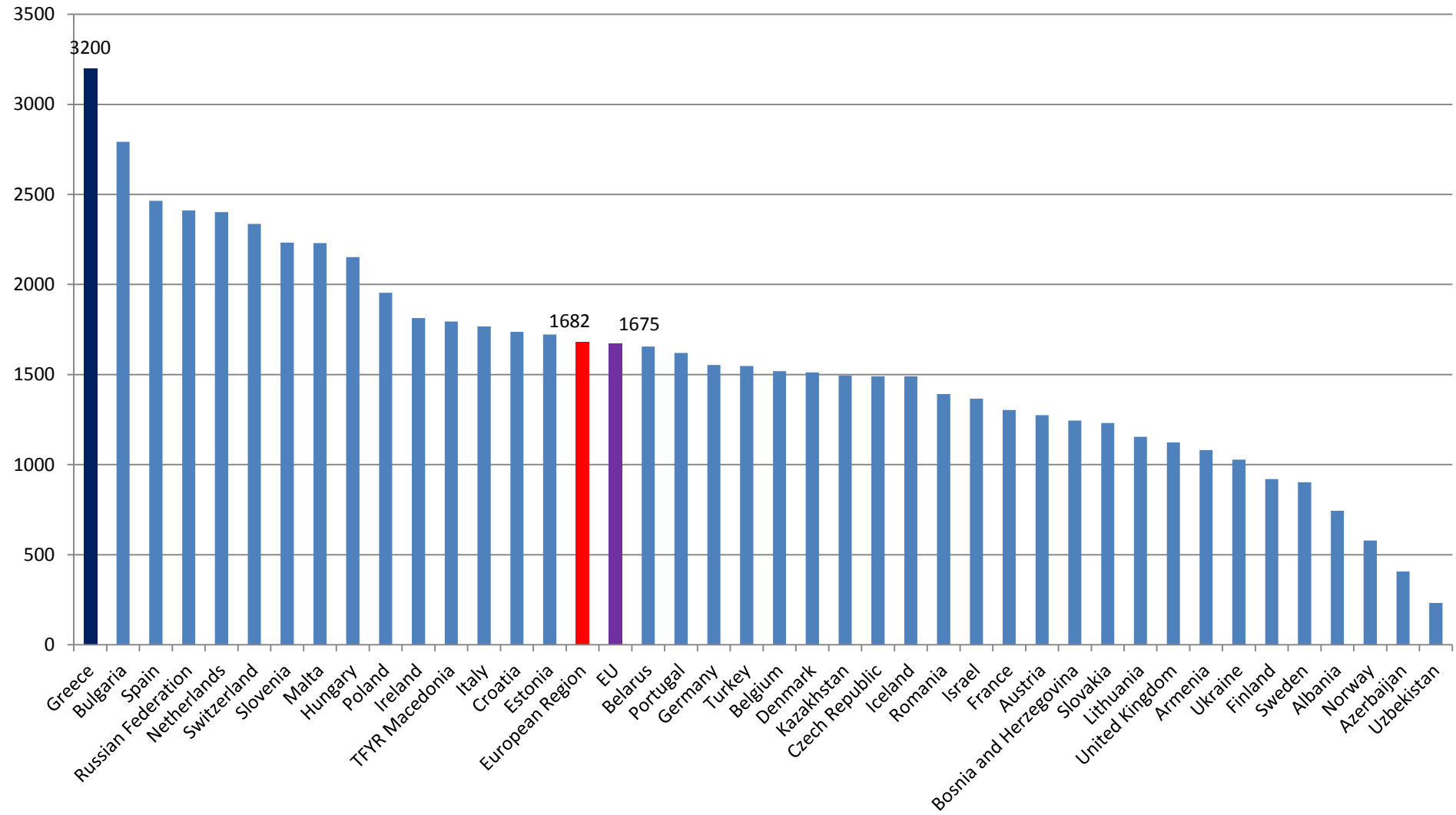
SDR, trachea/bronchus/lung cancer, all
ages, per 100 000, females

% πληθυσμού >15 ετών που καπνίζει καθημερινά, άνδρες, ~2011

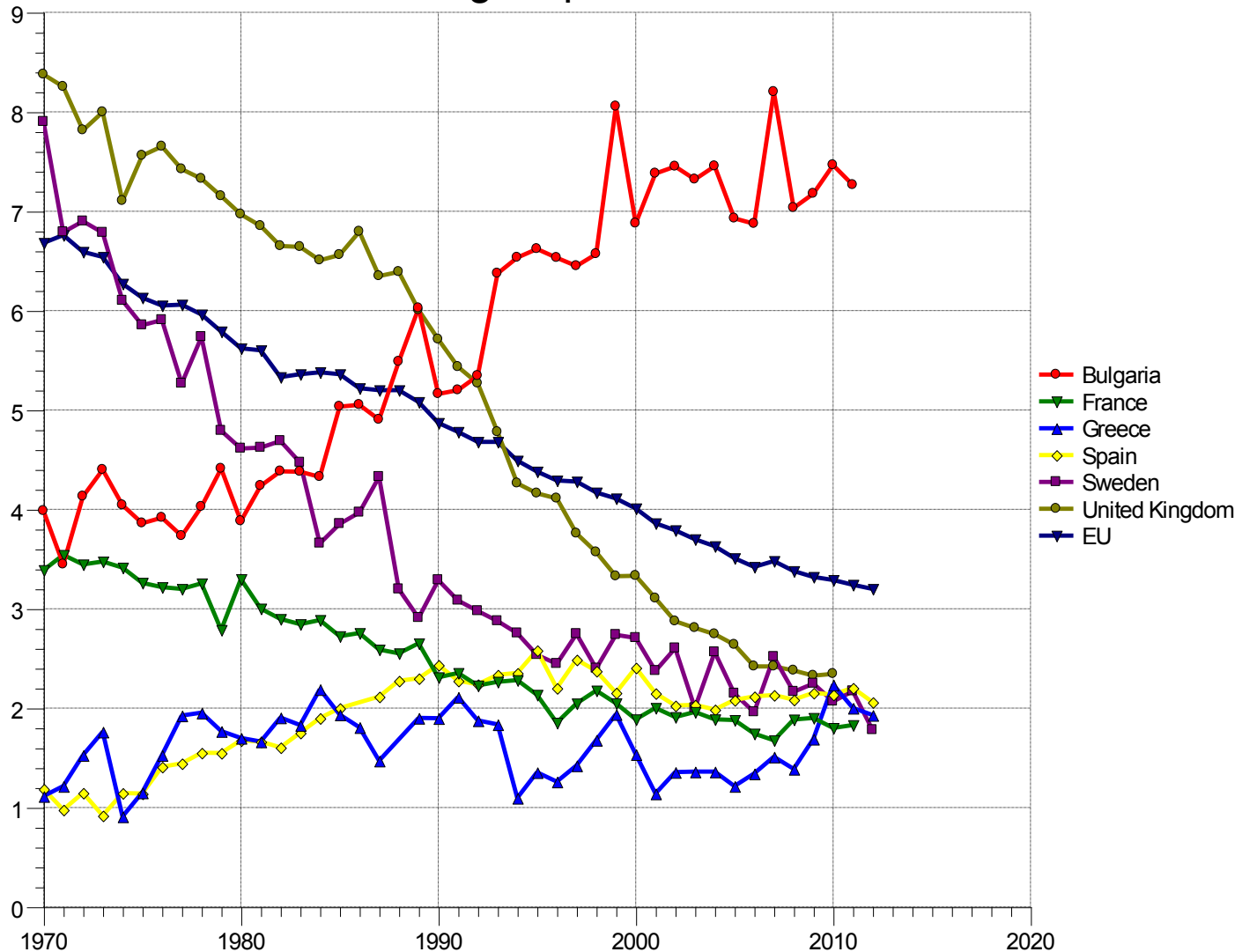

Ετήσια κατανάλωση τσιγάρων κατά άτομο, ~2011

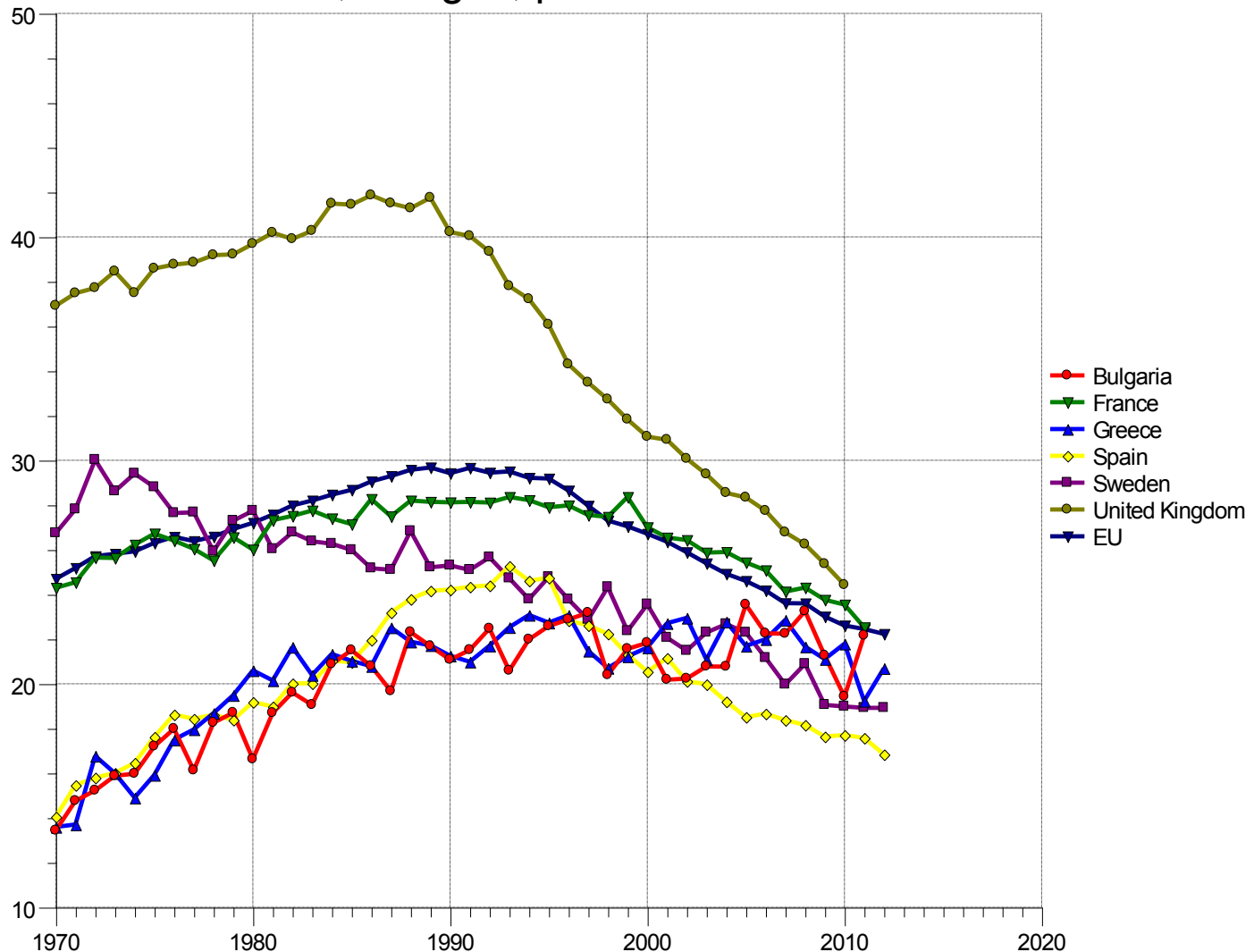
ΠΔΘ από καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, cancer of the cervix
uteri, all ages, per 100 000

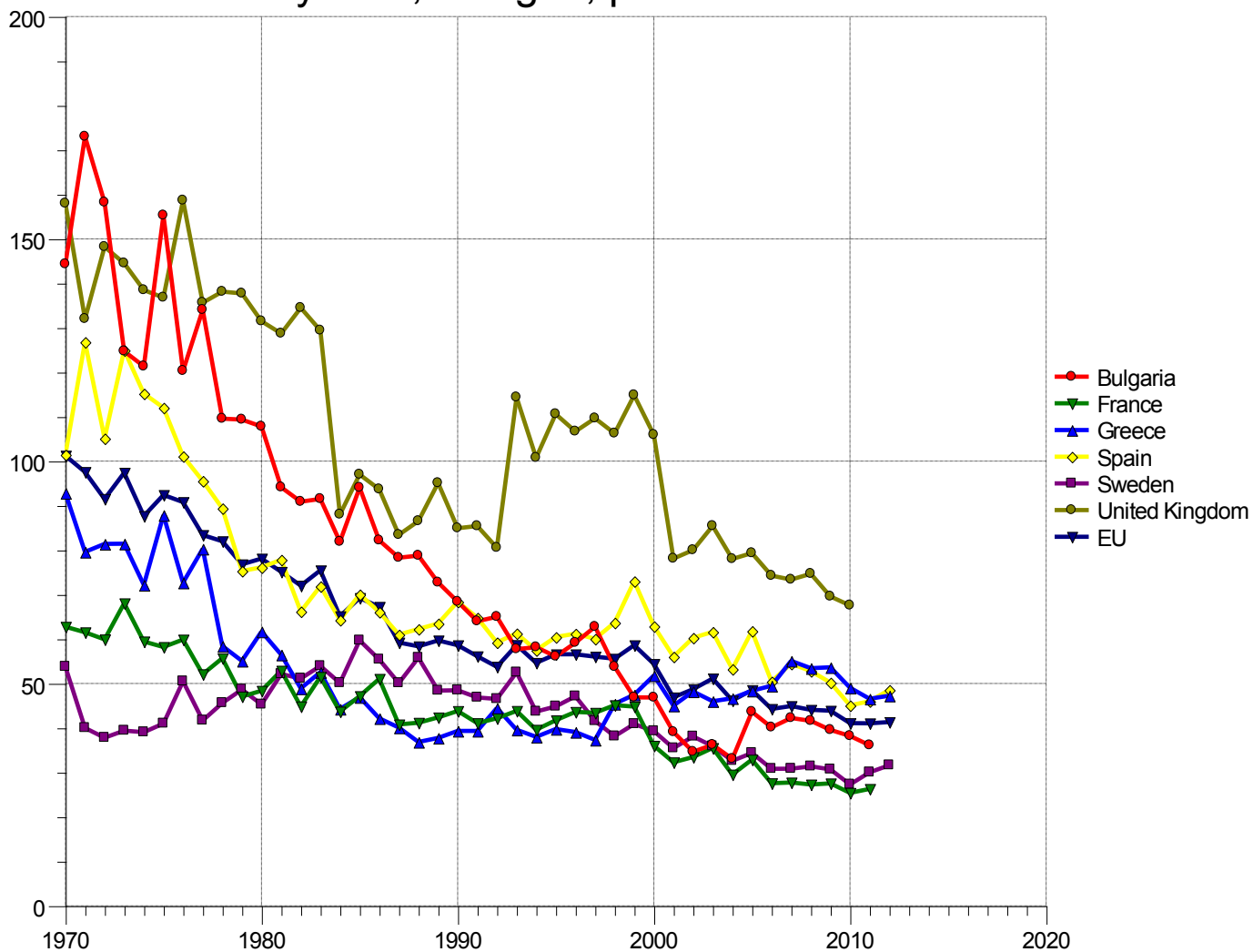
ΠΔΘ από καρκίνο του μαστού, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000 γυναίκες

SDR, malignant neoplasm female
breast, all ages, per 100 000

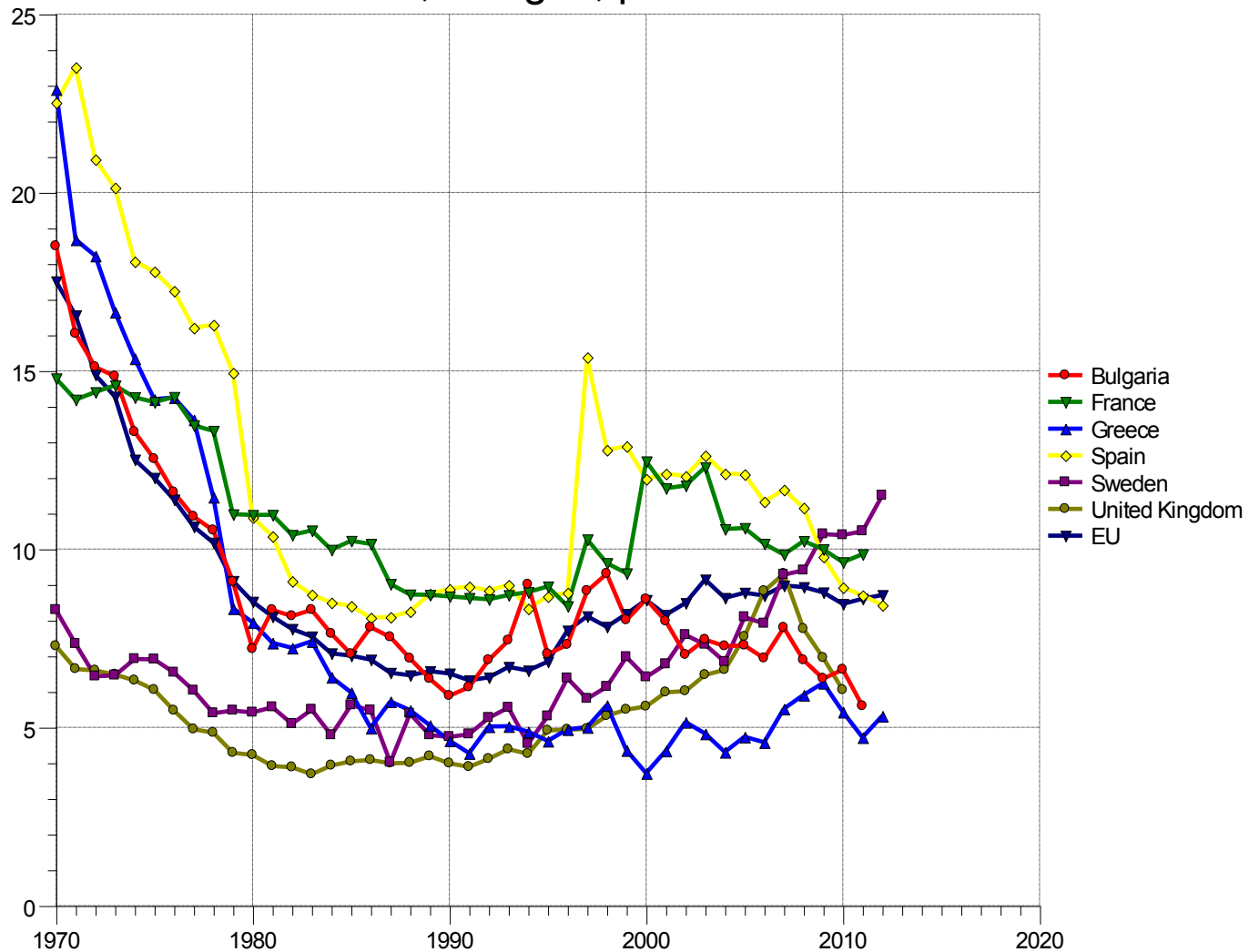
ΠΔΘ από νοσήματα του αναπνευστικού, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, diseases of respiratory
system, all ages, per 100 000

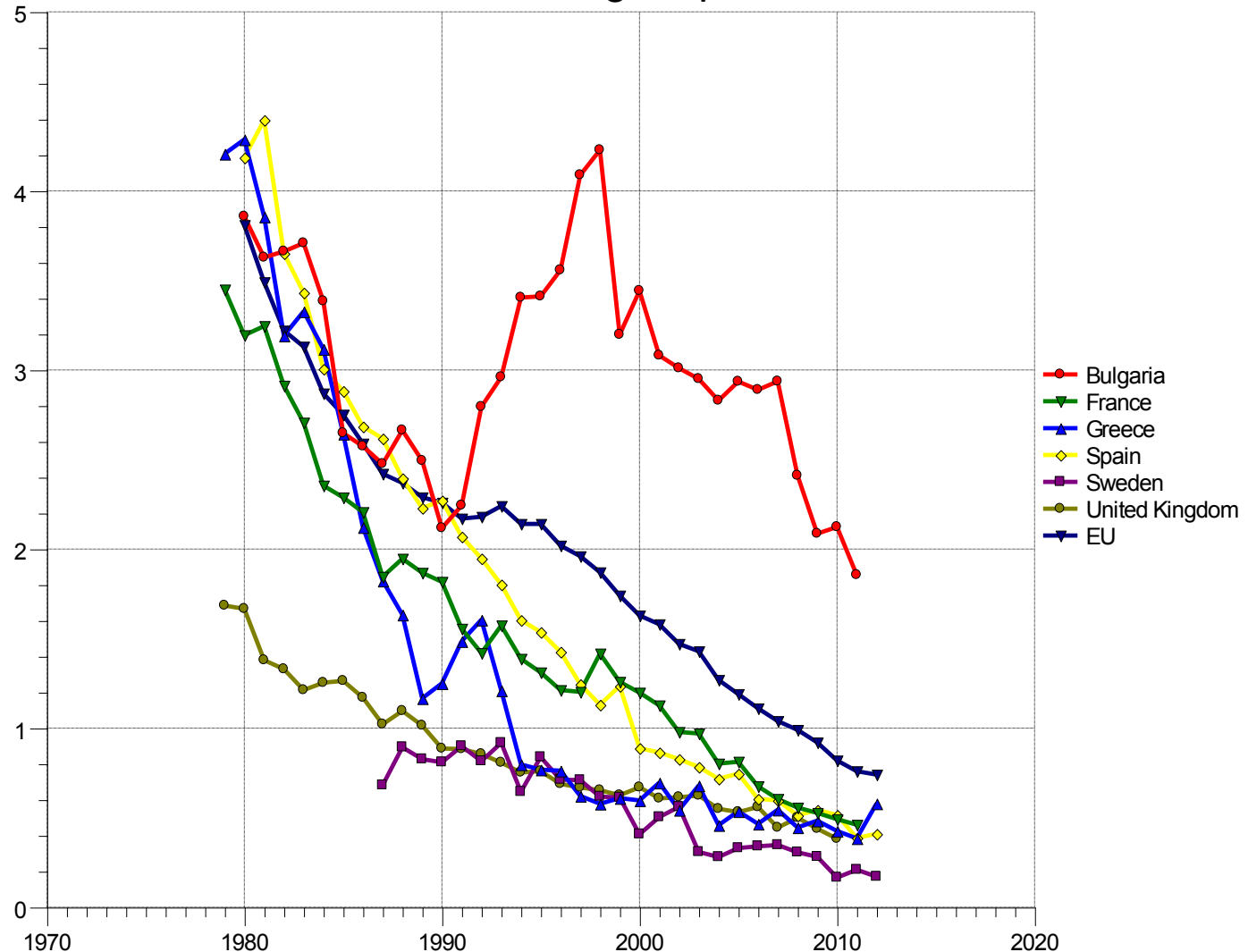
ΠΔΘ από λοιμώδη νοσήματα, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, infectious and parasitic
diseases, all ages, per 100 000

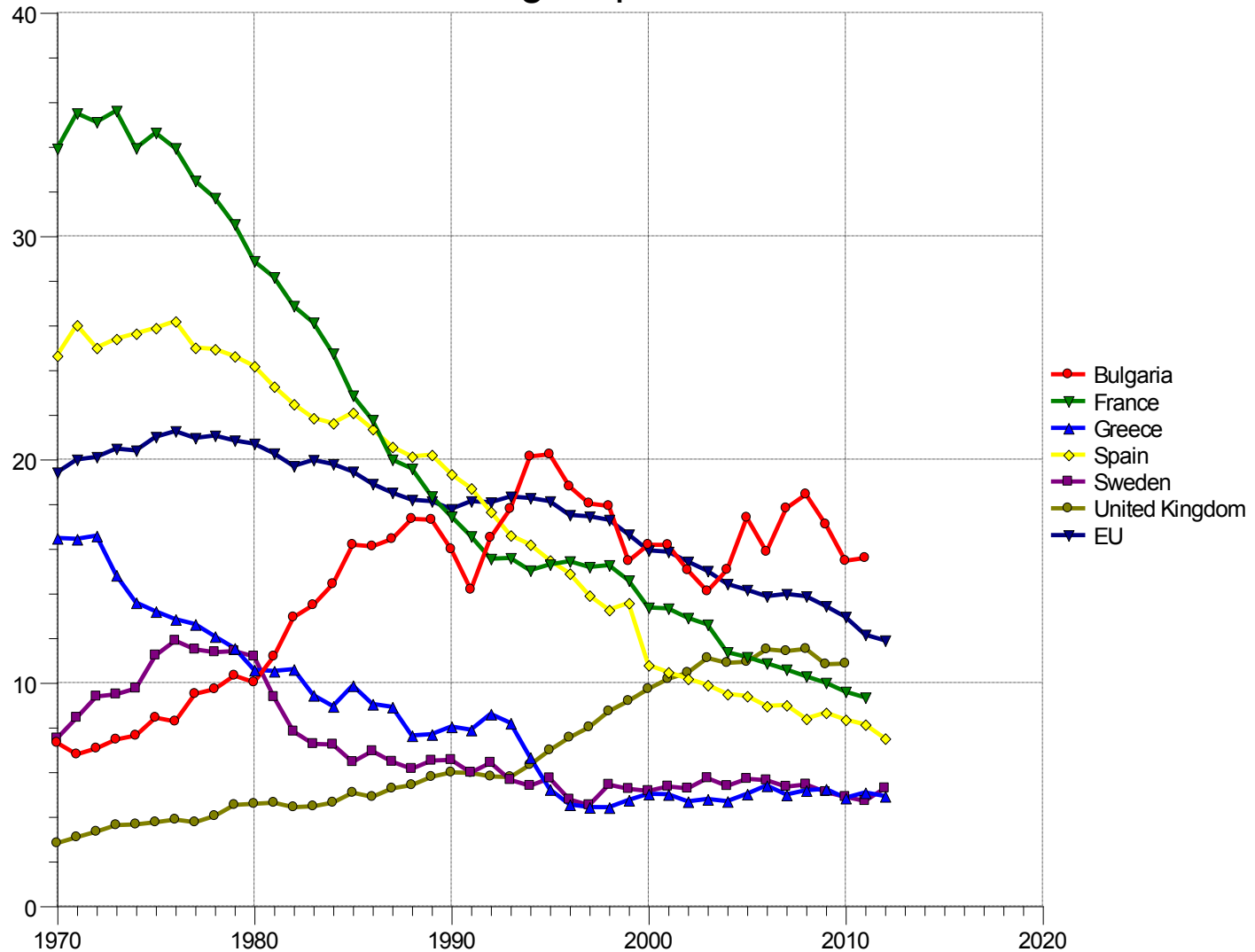
ΠΔΘ από φυματίωση, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, tuberculosis, all ages, per 100 000

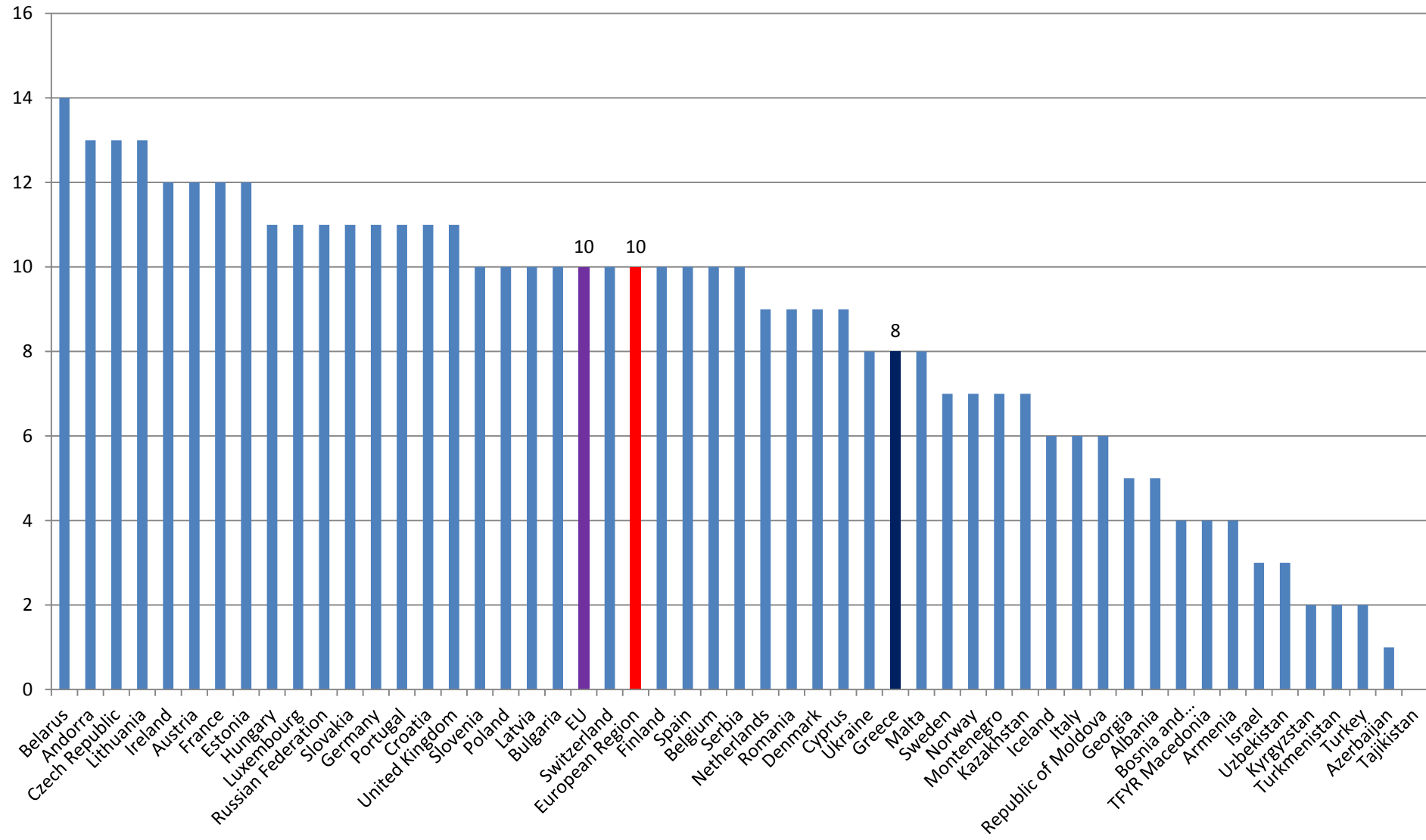

ΠΔΘ από χρόνια ηπατοπάθεια και κίρρωση, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, chronic liver disease and
cirrhosis, all ages, per 100 000

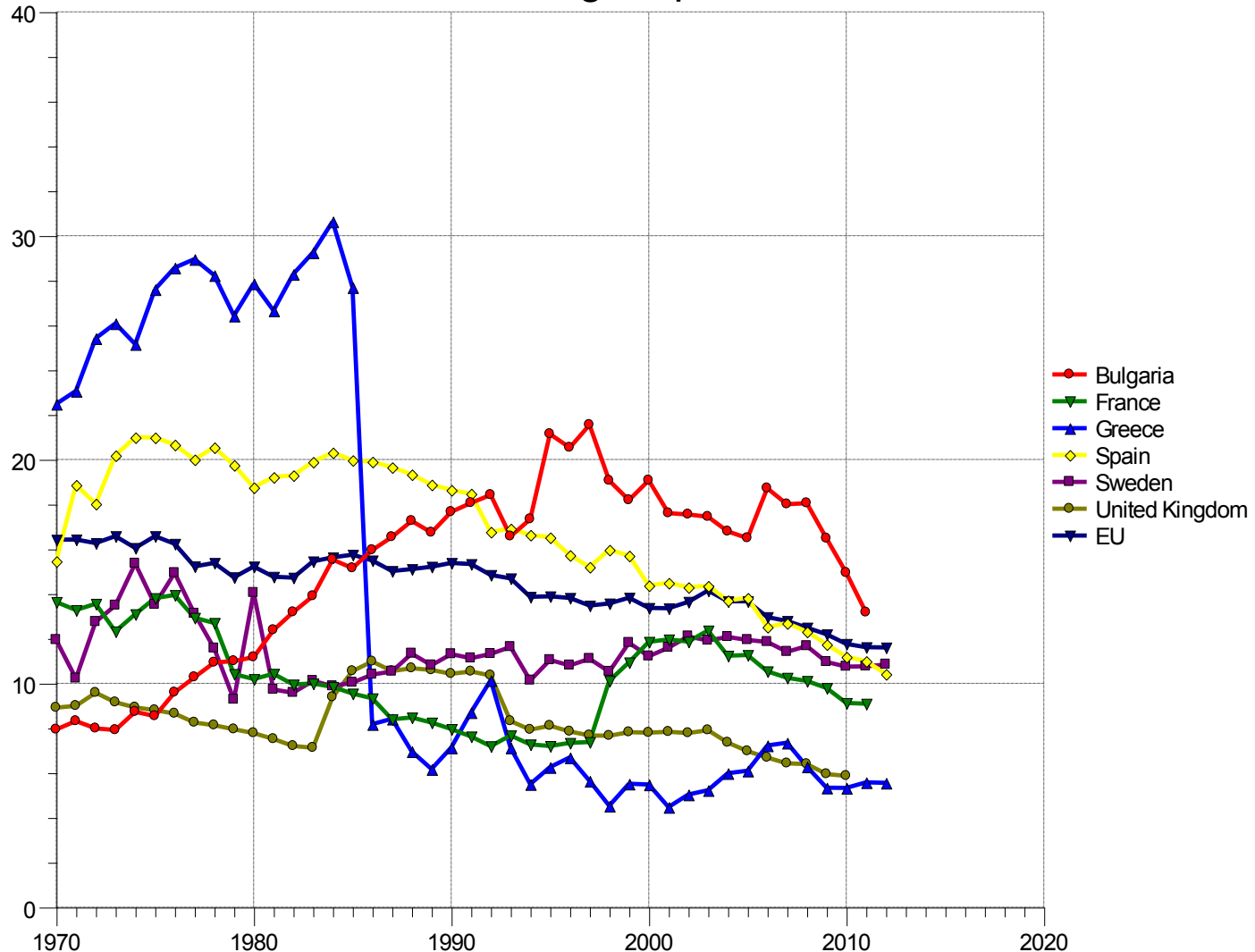

Ετήσια κατανάλωση αλκοόλ, λίτρα κατά άτομο >15 ετών, ~2011

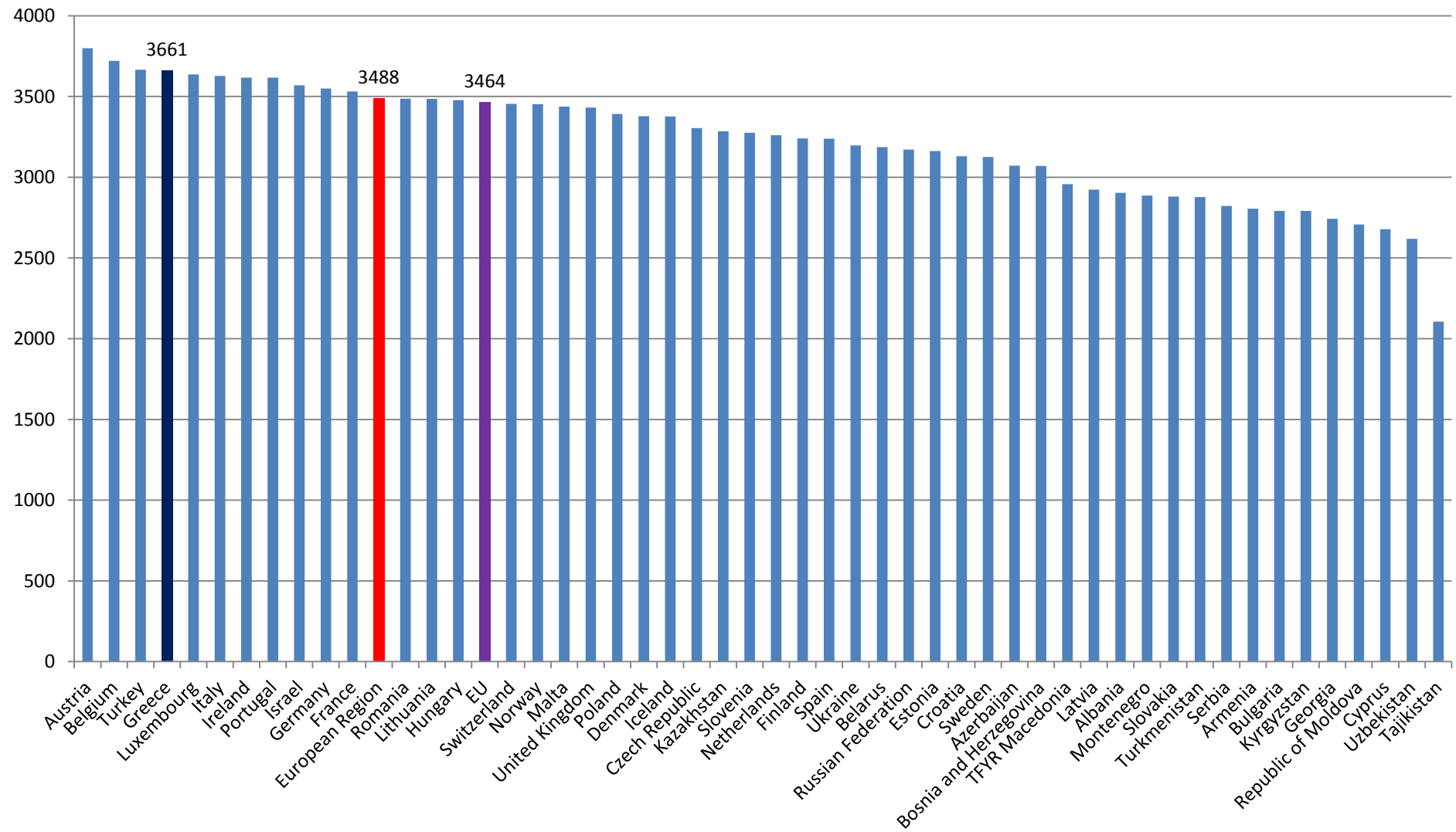

ΠΔΘ από σακχαρώδη διαβήτη, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, diabetes, all ages, per 100 000

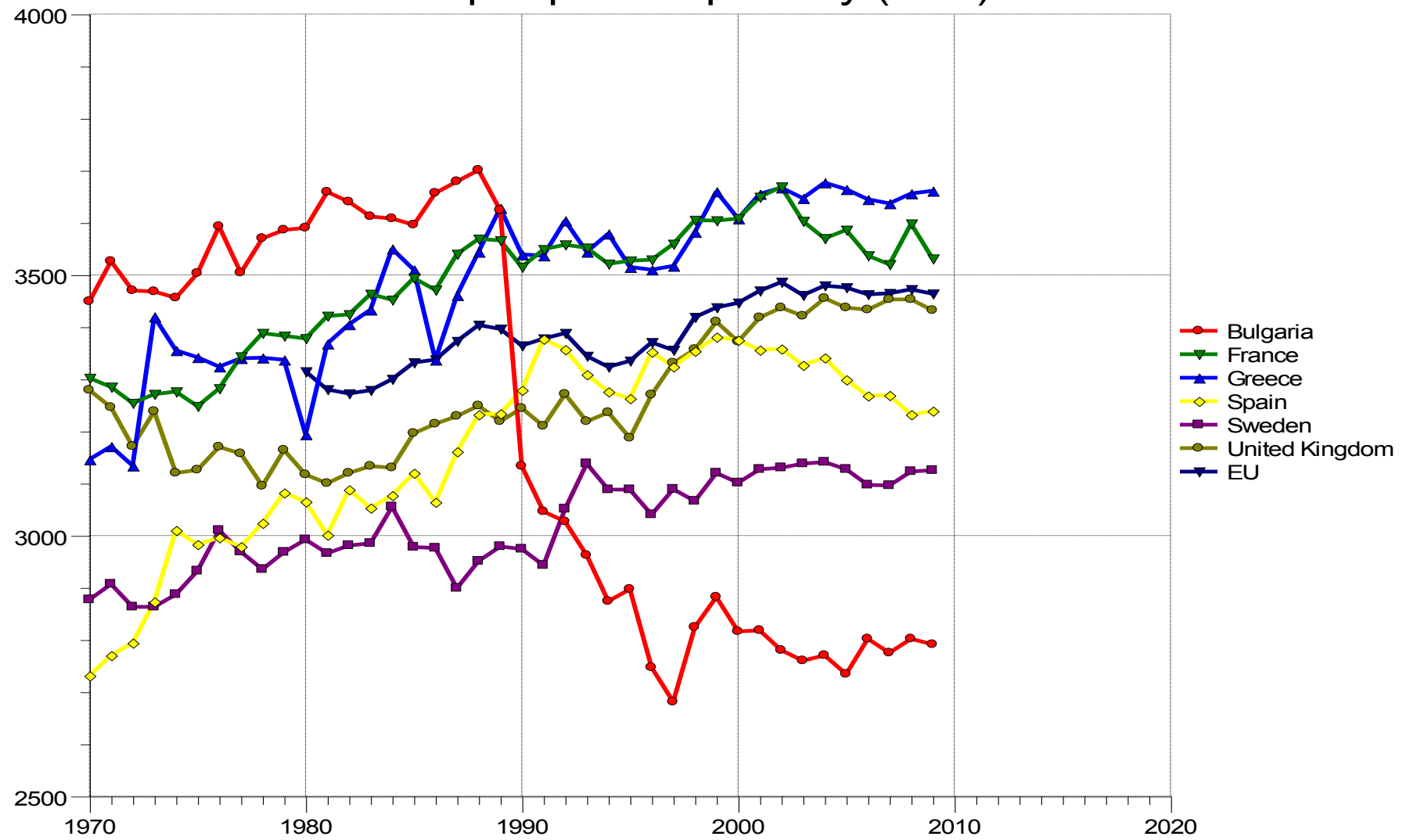

Μέσος αριθμός θερμίδων διαθέσιμων κατά άτομο κάθε μέρα (kcal), ~2011

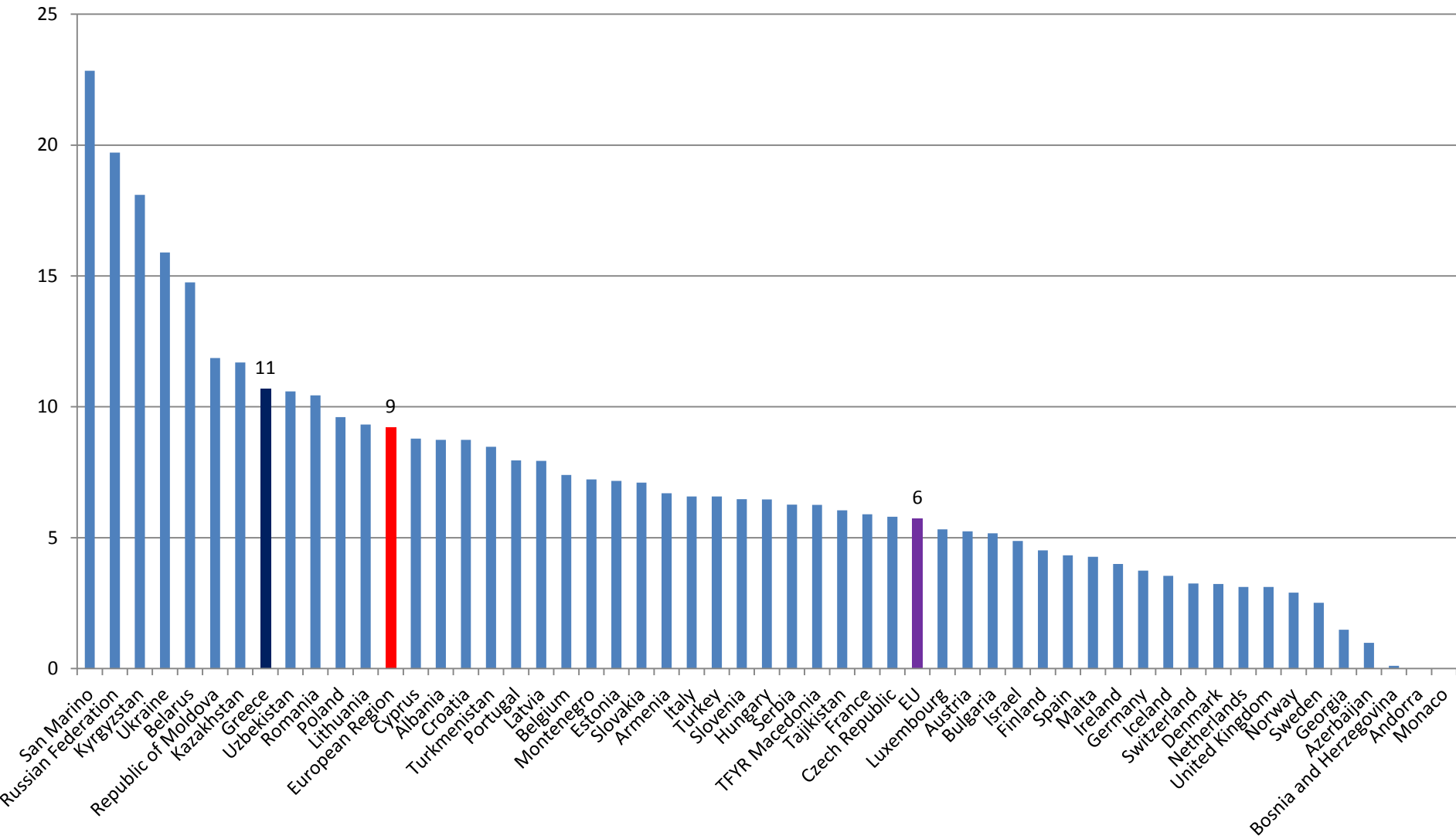

Μέσος αριθμός θερμίδων διαθέσιμων κατά άτομο κάθε μέρα, ~2011

Average number of calories
available per person per day (kcal)

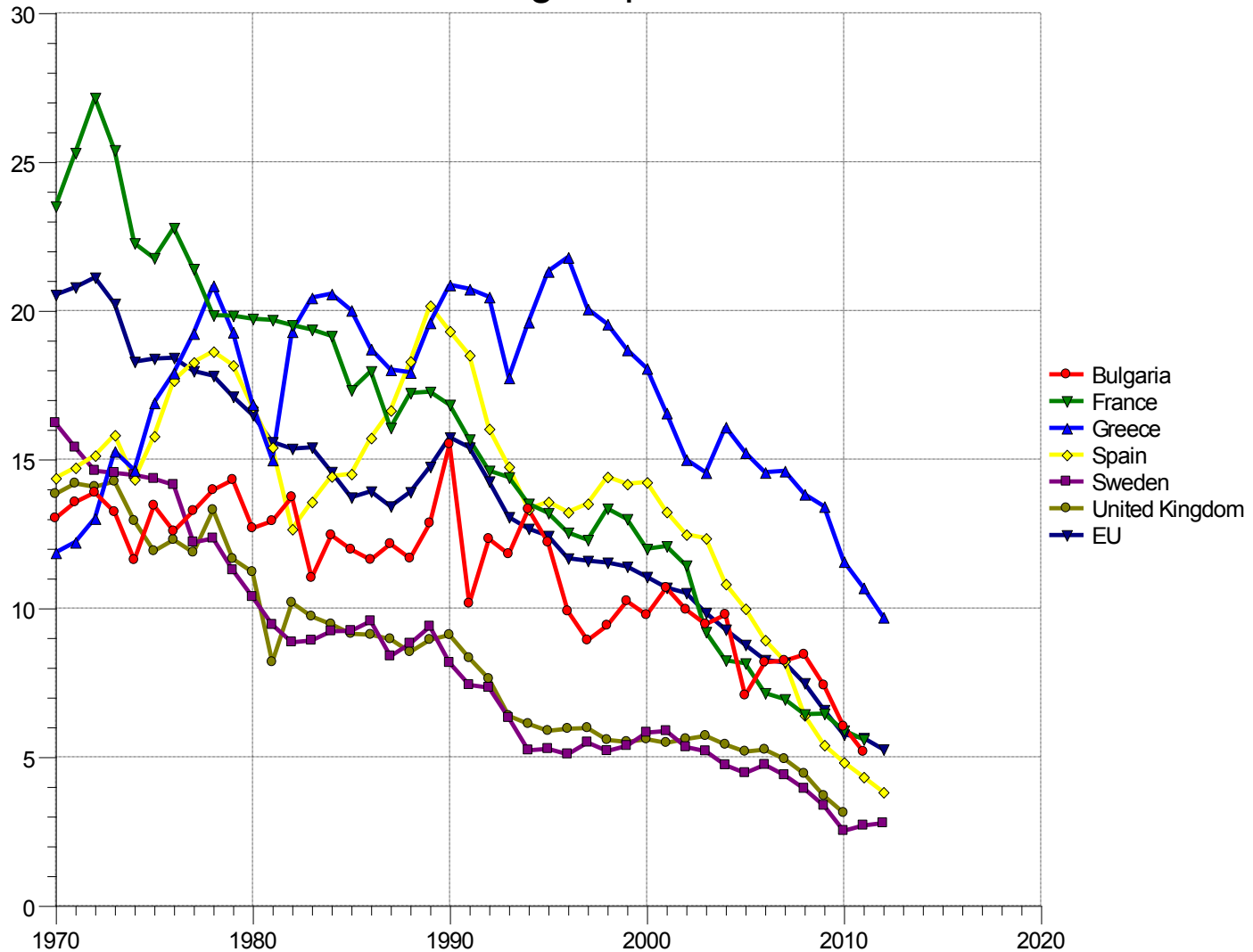

ΠΔΘ από τροχαία, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000, ~2011

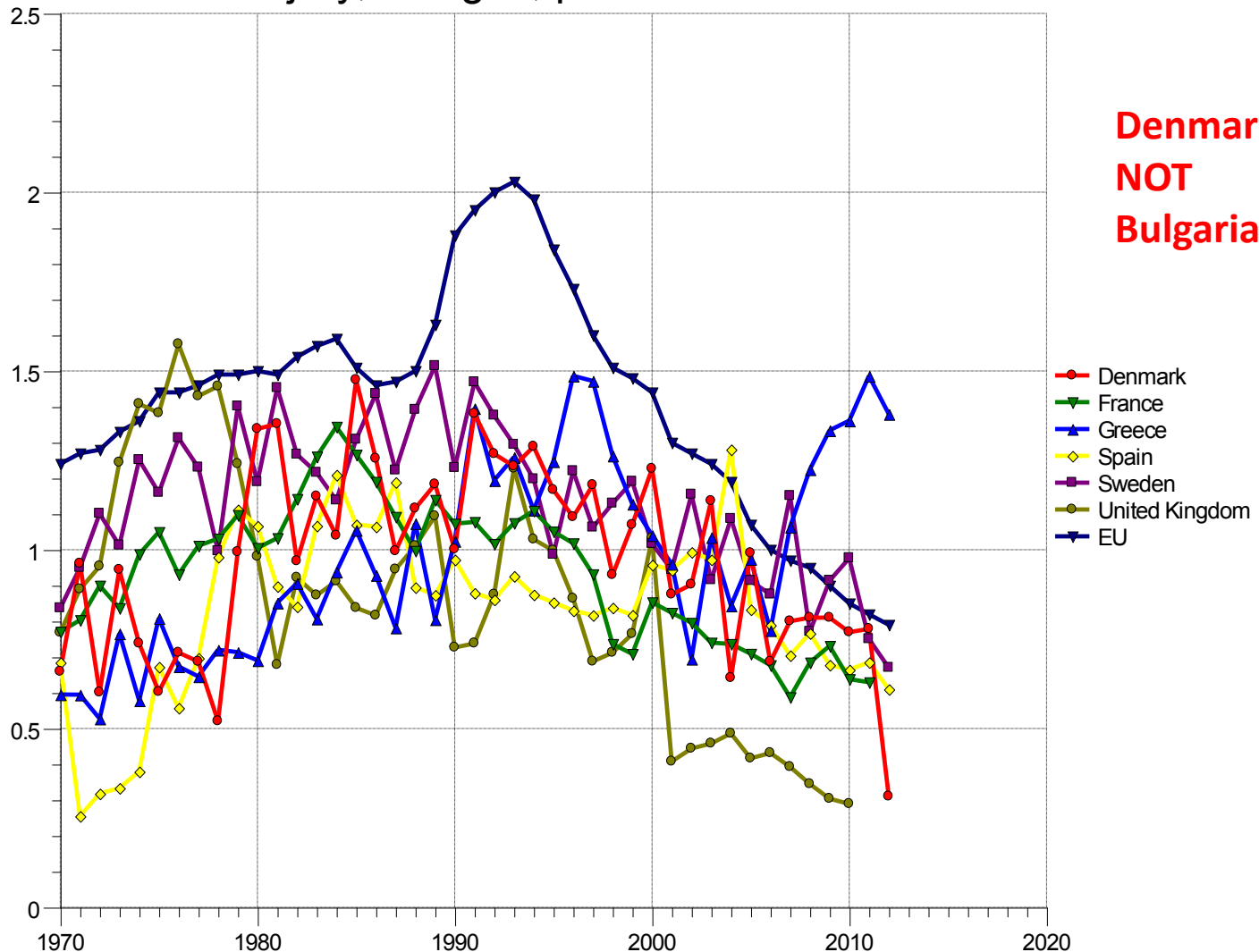
ΠΔΘ από τροχαία, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, motor vehicle traffic
accidents, all ages, per 100 000

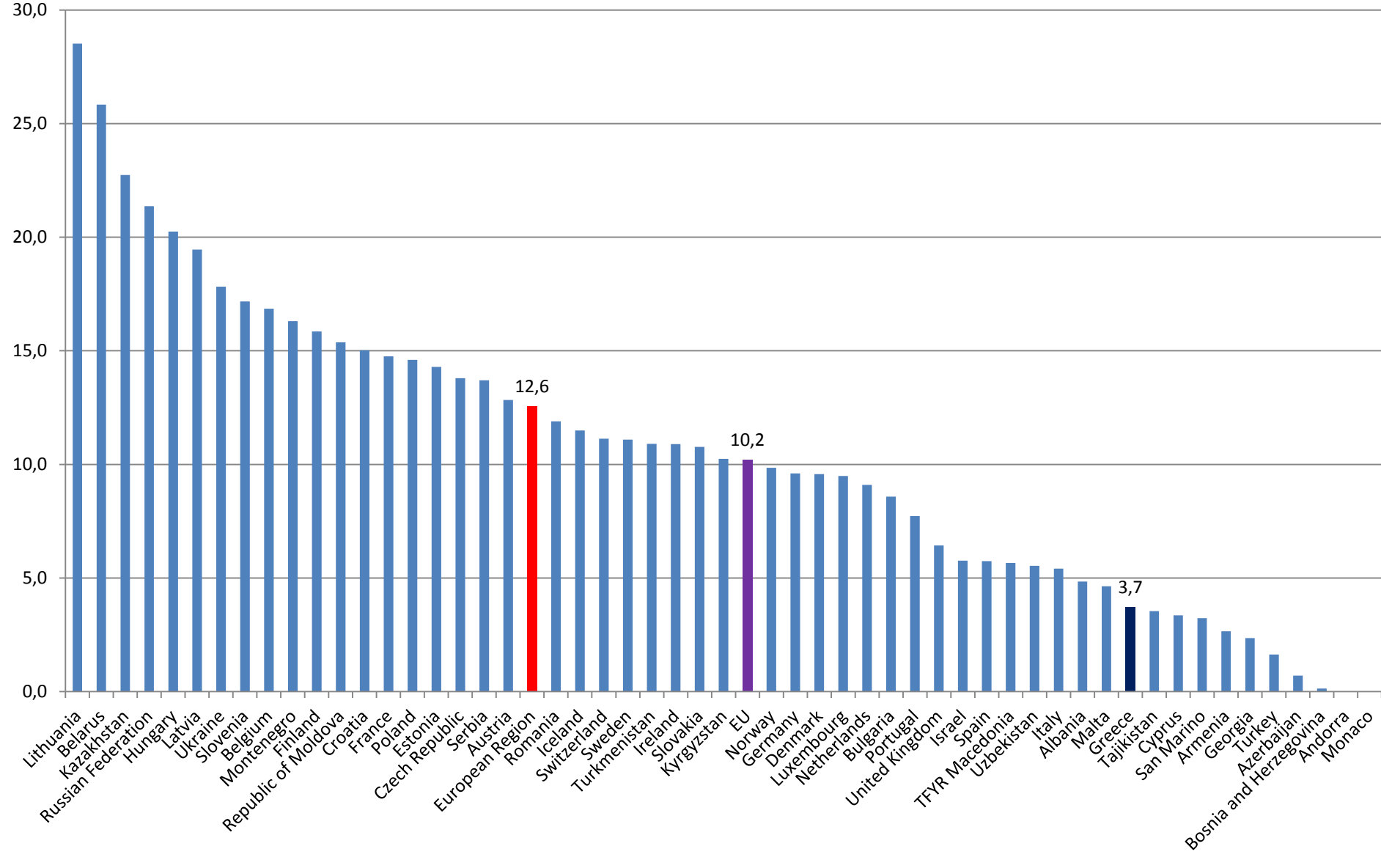

ΠΔΘ από φόνους και σκόπιμους τραυματισμούς, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, homicide and intentional
injury, all ages, per 100 000

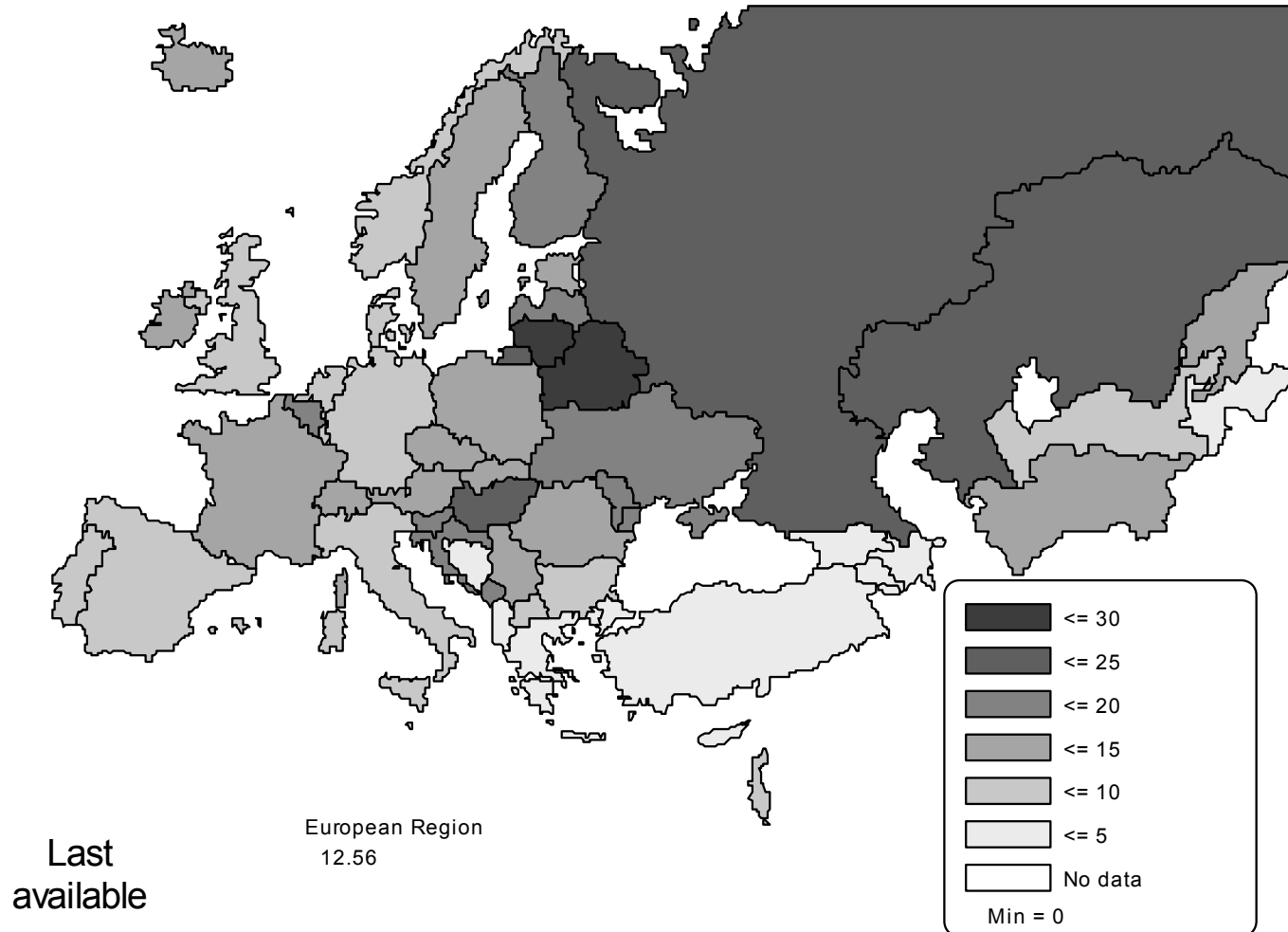

ΠΔΘ από αυτοκτονίες, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

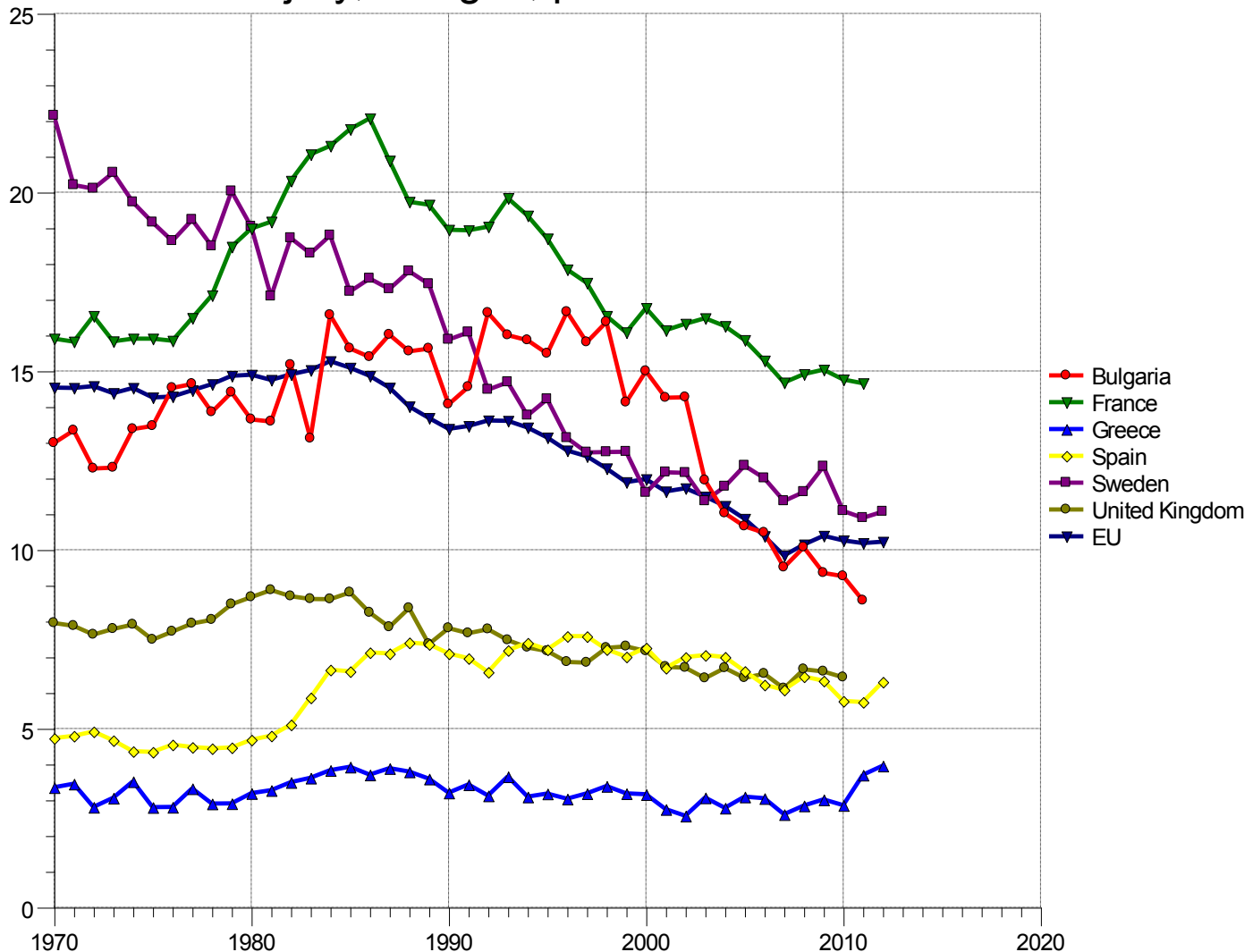
ΠΔΘ από αυτοκτονίες, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, suicide and self-inflicted injury, all ages, per 100 000

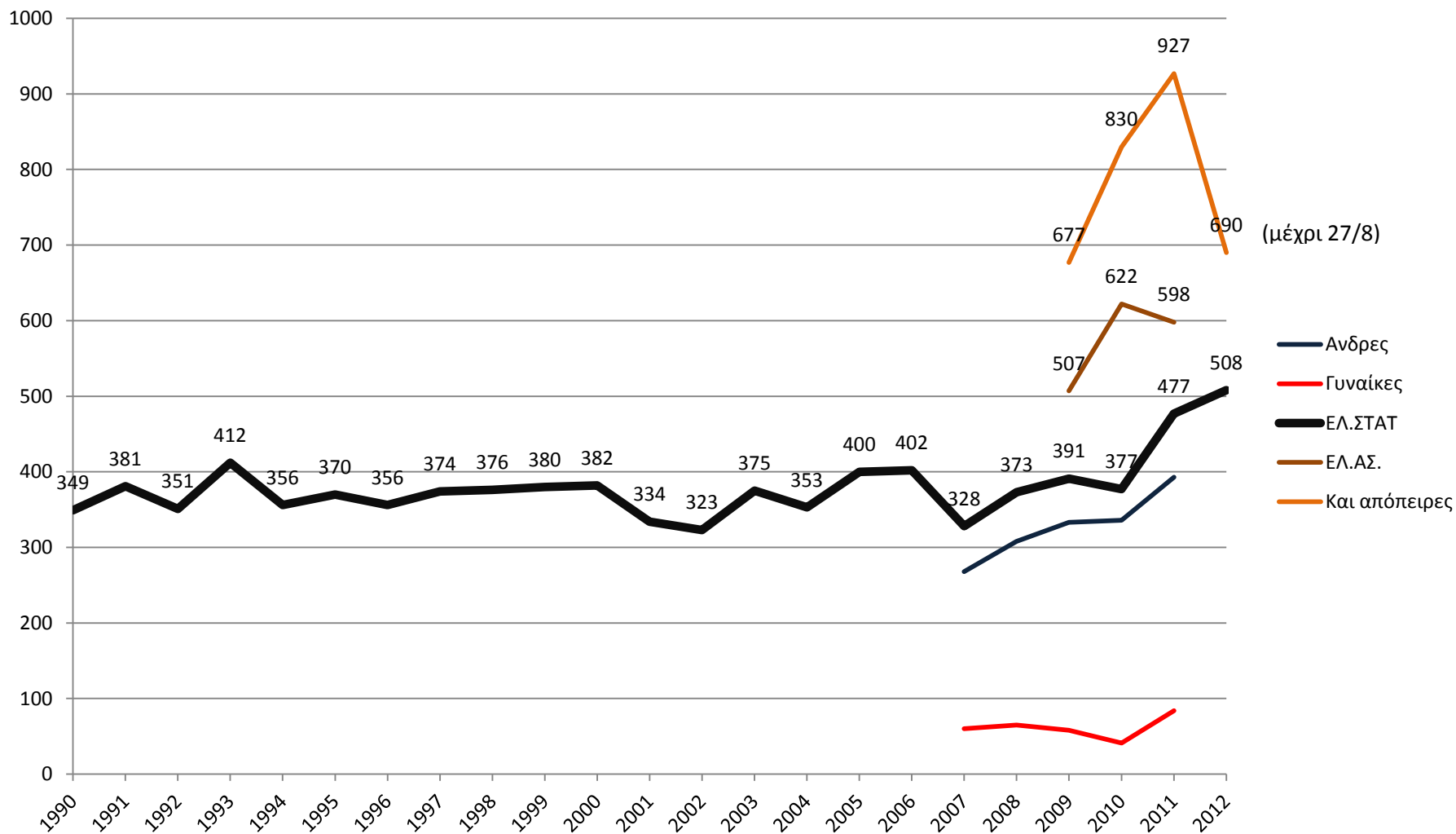
ΠΔΘ από αυτοκτονίες, όλες οι ηλικίες, ανά 100.000

SDR, suicide and self-inflicted
injury, all ages, per 100 000

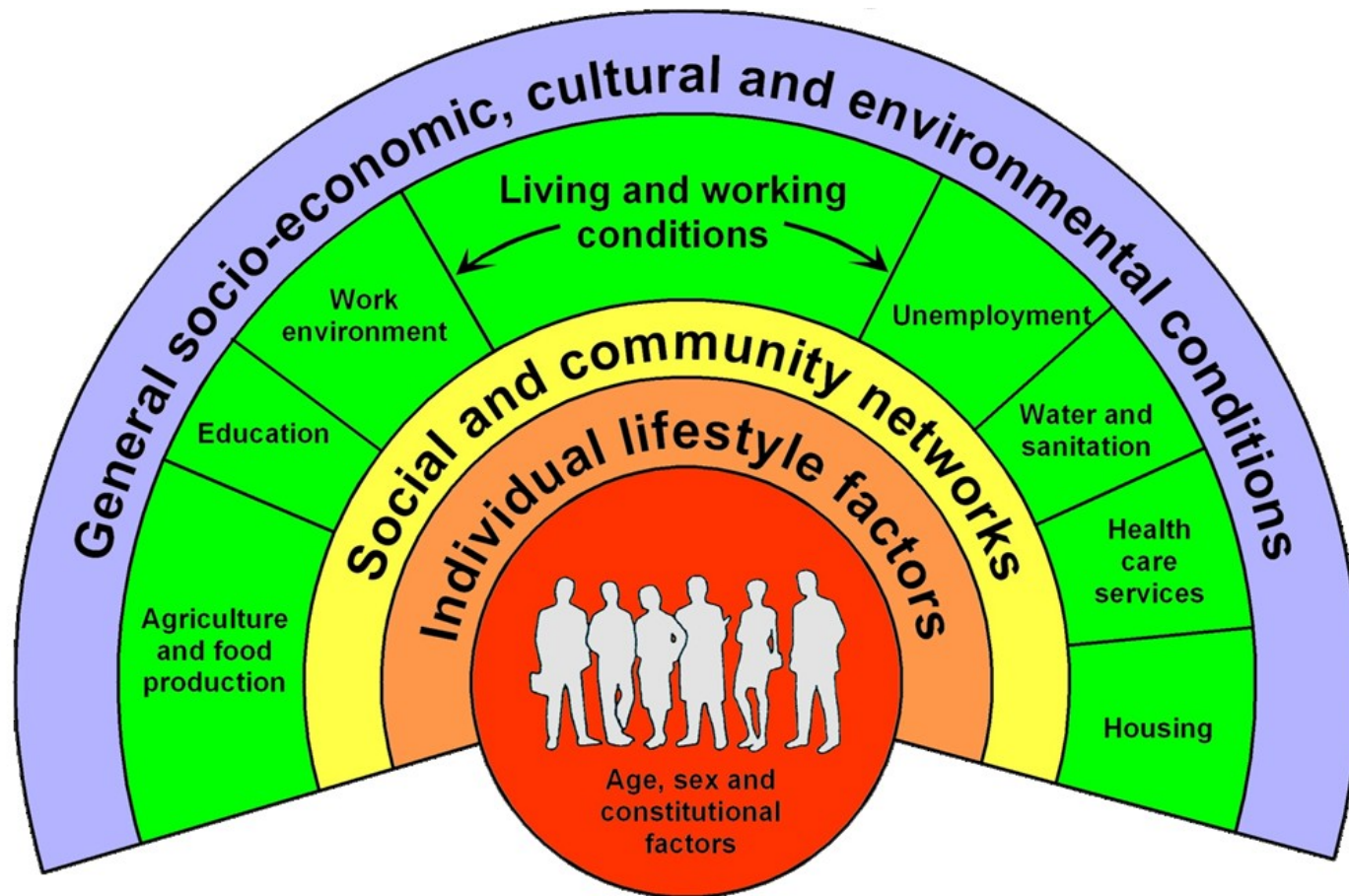

Αυτοκτονίες στην Ελλάδα

ΕΛ.ΣΤΑΤ. 1990-2012 & ΕΛ.ΑΣ. 2009-2012.

Οι Προσδιοριστές της Υγείας: Μοντέλο Αλληλεπιδράσεων

Source: Dahlgren and Whitehead, 1991

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι Παράγωγο Έργο 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

- Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:
 - που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
 - που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
 - που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο
- Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τάσος Φιλαλήθης 2015. «Κοινωνία και Υγεία. Οργάνωση Υπηρεσιών: Δείκτες Υγείας της Ελλάδας». Έκδοση: 1.0. Ηράκλειο 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://opencourses.uoc.gr/courses/course/view.php?id=360>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.